

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การเสนอผลการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษา และอาจารย์ เกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน สาขาการศึกษานอกระบบโรงเรียนของสถาบันอุดมศึกษา ในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐนั้นมีสาระสำคัญดังนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสำรวจความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษา และอาจารย์ สาขาการศึกษานอกระบบโรงเรียน ของสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนสาขาการศึกษานอกระบบโรงเรียน
2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาและอาจารย์สาขาการศึกษานอกระบบโรงเรียนของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่ง ที่มีความแตกต่างในด้านประสบการณ์ด้านการศึกษาอกระบบโรงเรียน จากการเรียนรู้และจากการทำงาน และด้านประสบการณ์ด้านการศึกษาอกระบบโรงเรียน จากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ ต่อด้านกระบวนการเรียนการสอน สาขาการศึกษานอกระบบโรงเรียน

ประชากร

ประชากรทั้งหมดเป็นนิสิตนักศึกษา และอาจารย์ของสาขาการศึกษาอกระบบโรงเรียนของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยจำแนกออกตามมหาวิทยาลัยดังนี้

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตปริญญาตรี 106 คน นิสิตปริญญาโท 46 คน อาจารย์ 7 คน

รวมทั้งสิ้น 159 คน

มหาวิทยาลัยศิลปากร

นิสิตปริญญาโท 44 คน อาจารย์ 8 คน รวมทั้งสิ้น 52 คน

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

นิสิตปริญญาตรี 55 คน อาจารย์ 10 คน รวมทั้งสิ้น 65 คน

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นิสิตปริญญาโท 38 คน อาจารย์ 4 คน รวมทั้งสิ้น 42 คน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นิสิตปริญญาตรี 56 คน นิสิตปริญญาโท 28 คน อาจารย์ 4 คน
รวมทั้งสิ้น 88 คน

รวมเป็นประชากรทั้งหมด นิสิตปริญญาตรี นิสิตปริญญาโท อาจารย์
406 คน โดยแยกตามมหาวิทยาลัยที่เก็บรวบรวมข้อมูลได้ดังนี้

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตปริญญาตรี 88 ฉบับ นิสิตปริญญาโท 33 ฉบับ อาจารย์ 7 ฉบับ
รวมทั้งสิ้น 128 ฉบับ

มหาวิทยาลัยศิลปากร

นิสิตปริญญาโท 39 ฉบับ อาจารย์ 7 ฉบับ รวมทั้งสิ้น 46 ฉบับ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

นิสิตปริญญาตรี 36 ฉบับ อาจารย์ 6 ฉบับ รวมทั้งสิ้น 42 ฉบับ

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นิสิตปริญญาโท 32 ฉบับ อาจารย์ 3 ฉบับ รวมทั้งสิ้น 35 ฉบับ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นิสิตปริญญาตรี 47 ฉบับ นิสิตปริญญาโท 26 ฉบับ อาจารย์ 3 ฉบับ
รวมทั้งสิ้น 76 ฉบับ

รวมจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับทั้งสิ้น 327 ฉบับ

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสำรวจความคิดเห็นซึ่งผ่านการแนะนำและตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิคณาจารย์และคณาจารย์ การสอนของสถาบันอุดมศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียน แบบสำรวจแบ่งเป็น 2 ตอน

- ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานการณ์และข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
 ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาและอาจารย์

เกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน และเป็นแบบประเมินค่าแบบ 5 ระดับ มี 6 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน และด้านการประเมินผลแต่ละด้านมีคำถามปลายเปิดด้วย

ผู้วิจัยได้นำแบบสำรวจความเห็นไปถามนิสิตนักศึกษา และอาจารย์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยขอความร่วมมือจากภาควิชาในการแจกแบบสอบถาม และหลังจากนั้นได้ขอความร่วมมือจากนิสิตนักศึกษา อาจารย์ โดยส่งแบบสอบถามชุดใหม่สำหรับกรณีที่ยังไม่ได้รับแบบสอบถามคืนโดยติดแสตมป์ให้หาคอบส่งกลับมายังผู้วิจัยอีกครั้งหนึ่ง แบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด 327 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 77.69 เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนมาแล้ว วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ของสถาบันคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ไอ บี เอ็ม 370 โดยหาค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุดและค่าต่ำสุด ของข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม และหาจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับประสบการณ์ด้าน การศึกษานอกระบบโรงเรียน จากการเรียนและจากการทำงาน และประสบการณ์ด้าน การศึกษานอกระบบโรงเรียนจากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ เปรียบเทียบ ความเห็นของนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ เกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน สาขา การศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยการทดสอบค่าที ระหว่างนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ และระหว่างผู้ได้รับประสบการณ์ด้าน การศึกษานอกระบบโรงเรียนจากการเรียนและ

และจากการทำงาน วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ระหว่างนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ และระหว่างผู้ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลในเรื่องสถานภาพ ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามและความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาและอาจารย์สาขาการศึกษาจากระบบโรงเรียน เกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนโดยเสนอเรียงตามลำดับดังนี้

1. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. มหาวิทยาลัยศิลปากร
3. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
4. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
5. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตระดับปริญญาตรีเป็นหญิงมากกว่าชาย คือ มีนิสิตที่เป็นหญิง 63 คน คิดเป็นร้อยละ 71.59 ส่วนมากมีอายุระหว่าง 20-39 ปี และนิสิตปริญญาตรีที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียน จากการดำเนินงานมีมากกว่านิสิตปริญญาตรีที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการเรียน โดยนิสิตปริญญาตรีที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการทำงาน มีจำนวน 54 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 61.36 นิสิตปริญญาตรีส่วนใหญ่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากสถาบันการศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และกรมการศึกษานอกโรงเรียน ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 63.7 และ 26.0

นิสิตระดับปริญญาโทเป็นชายมากกว่าหญิง คือ เป็นชาย 20 คน คิดเป็นร้อยละ 46.51 ส่วนมากมีอายุระหว่าง 25-48 ปี และนิสิตปริญญาโทที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการดำเนินงานมีมากกว่านิสิตปริญญาโท

ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการเรียนคือมีจำนวนทั้งสิ้น 32 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 96.97 นิสิตปริญญาโทส่วนใหญ่ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการทำงานในกรมการศึกษานอกโรงเรียน และสถาบันการศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 54.5 และ 27.3

อาจารย์เป็นชายมากกว่าหญิง คือเป็นชาย 4 คน คิดเป็นร้อยละ 57.16 ส่วนมากอายุระหว่าง 34-45 ปี และอาจารย์ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการทำงานมีมากกว่าอาจารย์ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการเรียน คือมีจำนวนทั้งสิ้น 5 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 71.43 และอาจารย์ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากกรมพัฒนาชุมชน และจากการศึกษาในระดับสูง มีจำนวนเท่ากัน และคิดเป็นร้อยละ 42.9

มหาวิทยาลัยศิลปากร

นิสิตปริญญาโทเป็นชายมากกว่าหญิงคือเป็นชาย 31 คน คิดเป็นร้อยละ 67.3 ส่วนมากมีอายุระหว่าง 25-44 ปี และนิสิตปริญญาโทที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการทำงานมีมากกว่านิสิตปริญญาโทที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการเรียน คือมีจำนวนทั้งสิ้น 29 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 93.55 นิสิตปริญญาโทส่วนใหญ่ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน และสถาบันการศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ คือคิดเป็นร้อยละ 45.2 และ 35.4 ตามลำดับ

อาจารย์เป็นชาย 4 คน หญิง 4 คน มีอายุระหว่าง 32-47 ปี และอาจารย์ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการทำงานมีมากกว่าอาจารย์ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการเรียน คือมีจำนวนทั้งสิ้น 7 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 87.5 อาจารย์ส่วนใหญ่ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการศึกษาในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 62.5 นอกนั้นได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนกระจายไปตามหน่วยงานต่าง ๆ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

นิสิตปริญญาตรีเป็นหญิงมากกว่าชาย คือมีจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 55.51 มีอายุระหว่าง 19-34 ปี และนิสิตปริญญาตรีที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน จากการทำงานมีมากกว่านิสิตปริญญาตรีที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียนจากการเรียนคือ มีจำนวน 32 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 88.89 นิสิตปริญญาตรีส่วนใหญ่ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียนและสถาบันการศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ คือ คิดเป็นร้อยละ 38.9 และ 36.1 ตามลำดับ

อาจารย์เป็นชายมากกว่าหญิง คือมีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 มีอายุระหว่าง 34-56 ปี อาจารย์ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน จากการทำงานมีมากกว่าอาจารย์ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียนจากการเรียน คือมีจำนวน 5 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 83.33 อาจารย์ส่วนใหญ่ ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียนจากการศึกษาในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 50.00

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นิสิตปริญญาโทเป็นหญิงมากกว่าชาย คือมีจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 59.38 มีอายุระหว่าง 24-43 ปี และนิสิตปริญญาโทที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน จากการทำงานมีมากกว่านิสิตปริญญาโทที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียนจากการเรียนคือ มีจำนวน 29 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 90.63 นิสิตปริญญาโทส่วนใหญ่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน และสถาบันการศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการซึ่งคิดเป็นร้อยละ 43.8 และ 34.3 ตามลำดับ

อาจารย์เป็นชายทั้งหมด 3 คน มีอายุระหว่าง 35-45 ปี และอาจารย์ทั้งหมดที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียนจากการทำงาน อาจารย์ส่วนใหญ่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียนจากกรมส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร คิดเป็นร้อยละ 66.7

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นิสิตปริญญาตรีเป็นหญิงมากกว่าชาย คือมีจำนวน 28 คิดเป็นร้อยละ 59.57 อายุระหว่าง 19-25 ปี และนิสิตปริญญาตรีเกือบทั้งหมดได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษา นอกกระบบโรงเรียน จากการเรียนคือมีจำนวน 46 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 97.87 นิสิตปริญญาตรีที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษา นอกกระบบโรงเรียน จากกรมการศึกษา นอกกระบบโรงเรียน มีจำนวนเพียงคนเดียว

นิสิตปริญญาโทเป็นหญิงมากกว่าชาย คือมีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 57.69 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 22-40 ปี และนิสิตปริญญาโทที่ได้รับประสบการณ์ด้าน การศึกษานอกกระบบโรงเรียนจากการทำงานมีมากกว่านิสิตปริญญาโทที่ได้รับ ประสบการณ์ด้าน การศึกษานอกกระบบโรงเรียนจากการเรียน คือมีจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 73.08 และส่วนใหญ่เป็นนิสิตปริญญาโทที่ได้รับประสบการณ์ด้าน การศึกษานอกกระบบโรงเรียนจากสถาบันการศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ คิดเป็น ร้อยละ 34.6

อาจารย์เป็นหญิงมากกว่าชาย คือเป็นหญิงมีจำนวน 2 คน และเป็น ชายคนเดียว คิดเป็นร้อยละ 66.66 และอาจารย์ทั้งหมดได้รับประสบการณ์ด้าน การศึกษานอกกระบบโรงเรียนจากการทำงาน โดยส่วนใหญ่ได้รับประสบการณ์ด้าน การศึกษานอกกระบบโรงเรียน จากการศึกษาในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 66.7

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลในเรื่องความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ สาขาการศึกษานอกกระบบโรงเรียน เกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน ดังมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรี นิสิตปริญญาโท และอาจารย์ เกี่ยวกับ กระบวนการเรียนการสอน

ด้านหลักสูตร ความคิดเห็นส่วนใหญ่ในค่านักศึกษานิสิตปริญญาตรี นิสิตปริญญาโทและอาจารย์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่นิสิตปริญญาตรี นิสิตปริญญาโท และอาจารย์ต่างก็มีความเห็นตรงกัน และอยู่ในระดับมากที่สุดและมาก คือ วัตถุประสงค์ของหลักสูตรควรจัดให้มีการฝึกภาคสนามอย่างน้อย 1 ภาคการศึกษา ในการกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ควรยึดหลักที่จะให้นิสิตนักศึกษา คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น หลักสูตรและเนื้อหาวิชาควรให้ความสำคัญกับเนื้อหาวิชาเฉพาะ (หรือวิชาเอก) ที่เน้นทางด้านปฏิบัติ และให้ความสำคัญกับเนื้อหาวิชาสัมพันธ์ (หรือวิชาโท) ที่เน้นทางด้านปฏิบัติ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในหลักสูตร เช่น การฝึกงาน การศึกษา นอกสถานที่ ควรเน้นการปฏิบัติงานของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งทางการศึกษา นอกกระบวนโรงเรียน

ค่านูเรียน ความคิดเห็นส่วนใหญ่ในค่านูเรียนของนิสิตปริญญาตรี นิสิตปริญญาโท และอาจารย์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่นิสิตปริญญาตรี นิสิตปริญญาโท และอาจารย์ ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากที่สุด คือ นิสิตนักศึกษาที่จะเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโทควรมีประสบการณ์เกี่ยวกับงานด้านการศึกษา นอกกระบวนโรงเรียน หรือได้รับประสบการณ์จากการร่วมโครงการพัฒนาจากหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง

ค่านูสอน ความคิดเห็นส่วนใหญ่ในค่านูสอนของนิสิตปริญญาตรี นิสิตปริญญาโท และอาจารย์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่นิสิตปริญญาตรี นิสิตปริญญาโท และอาจารย์ ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ผู้สอนควรมีประสบการณ์การทำงานด้านการศึกษา นอกกระบวนโรงเรียนในหน่วยงานของรัฐบาลหรือเอกชน ผู้สอนควรมีประสบการณ์ในการวิจัยด้านการศึกษา นอกกระบวนโรงเรียน หรือสาขาวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ค่านูกิจกรรมการเรียนการสอน ความคิดเห็นส่วนใหญ่ในค่านูกิจกรรมการเรียนการสอนของนิสิตปริญญาตรี นิสิตปริญญาโท และอาจารย์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่นิสิตปริญญาตรี นิสิตปริญญาโท และอาจารย์ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากคือ ผู้สอนควรให้นิสิตนักศึกษา ได้ศึกษาจากการฝึกปฏิบัติในการสำรวจชุมชน การเก็บข้อมูลจากชุมชน และเสนอ แนวทางในการแก้ปัญหาชุมชน ผู้สอนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้กว้างขวางและ เรียนรู้ด้วยวิธีศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ผู้สอนควรคำนึงถึงคุณลักษณะของบัณฑิตที่หน่วยงาน ทางการศึกษาของระบบโรงเรียนต้องการ

ค่านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน ความคิดเห็นส่วนใหญ่ในค่าน ปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอนของนิสิตปริญญาตรี นิสิตปริญญาโทและอาจารย์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่นิสิตปริญญาตรี นิสิตปริญญาโท และอาจารย์ ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากคือ การจัดตั้งกลุ่มชุมชน การศึกษานอกกระบวนโรงเรียน โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของชุมชน การจัดให้มีการสนทนาทางวิชาการอย่างไม่เป็นทางการกับเพื่อนร่วมเรียน การจัดให้มีการสนทนาทางวิชาการอย่างไม่เป็นทางการ ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน การรับเอกสาร หนังสือ ตำราทางวิชาการของภาควิชาการศึกษานอกกระบวนโรงเรียน การจัดการศึกษานอกสถานที่โดยความริเริ่มของผู้เรียน

ค่านการประเมินผล ความคิดเห็นส่วนใหญ่ในค่านการประเมินผลของ นิสิตปริญญาตรี นิสิตปริญญาโท และอาจารย์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่นิสิตปริญญาตรี นิสิตปริญญาโท และอาจารย์ ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากคือ ผู้เรียนควรมีส่วนร่วมใน การประเมินผลการสอน การประเมินผลควรให้ความสำคัญต่อพัฒนาการของผู้เรียน ในค่านการวิจารณ์ และการใช้เหตุผล ส่วนเรื่องที่นิสิตปริญญาตรี นิสิตปริญญาโท และ อาจารย์ ต่างก็มีความเห็นตรงกัน และอยู่ในระดับน้อย คือ การประเมินผลควรให้ ผู้เรียนได้ประเมินความก้าวหน้า พัฒนาการและความรับผิดชอบของตนเองแต่ผู้เดียว

เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน ระหว่าง ผู้ที่ได้รับประสบการณ์ค่านการศึกษานอกกระบวนโรงเรียนจากการเรียนและจากการ ทำงาน

ค่านักสูตร ความคิดเห็นส่วนใหญ่ในค่านักสูตรระหว่างผู้ได้รับ
ประสบการณ์ด้านการศึกษาในระบบโรงเรียนจากการเรียน และจากการทำงาน
ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่ผู้ได้รับประสบการณ์ด้าน
การศึกษาในระบบโรงเรียน จากการเรียนและจากการทำงาน ต่างก็มีความเห็น
ตรงกันและอยู่ในระดับมากที่สุดและมากคือ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ควรจัดให้มี
การฝึกภาคสนามอย่างน้อย 1 ภาคการศึกษา หลักสูตร และเนื้อหาวิชา ควรให้
ความสำคัญกับเนื้อหาวิชาเฉพาะ (หรือวิชาเอก) ที่เน้นทางด้านปฏิบัติ หลักสูตรและ
เนื้อหาวิชา ควรให้ความสำคัญกับเนื้อหาวิชาสัมพันธ์ (หรือวิชาโท) ที่เน้นด้านปฏิบัติ
วัตถุประสงค์ของหลักสูตรควร เน้นให้นักศึกษาทั้งระดับปริญญาตรีและระดับปริญญาโท
ควรที่ทวิวิจัยได้อย่างน้อยที่สุดในเรื่องของการสำรวจ และการศึกษาชุมชน การตั้ง
วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ควรมุ่งผลิตบัณฑิต เพื่อทำงานในด้านการศึกษาระบบ
โรงเรียน มากกว่าการผลิตครู

ค่านักเรียน ความคิดเห็นส่วนใหญ่ในค่านักเรียนระหว่างผู้ได้รับ
ประสบการณ์ด้านการศึกษาในระบบโรงเรียนจากการเรียนและจากการทำงาน
ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่ผู้ได้รับประสบการณ์ด้าน
การศึกษาในระบบโรงเรียนจากการเรียนและจากการทำงาน ต่างก็มีความเห็น
ตรงกันและอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การรับนักศึกษาเข้าศึกษาในสาขาการศึกษา
นอกระบบโรงเรียน ควรพิจารณารับนักศึกษาเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี
โดยไม่กำหนดสาขาการศึกษา นักศึกษาที่จะเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท
ควรมีประสบการณ์เกี่ยวกับงานการศึกษาระบบโรงเรียนหรือได้รับประสบการณ์
จากการร่วมโครงการพัฒนาจากหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง

ค่านักสอน ความคิดเห็นส่วนใหญ่ในค่านักสอนระหว่างผู้ได้รับประสบการณ์
ด้านการศึกษาระบบโรงเรียนจากการเรียนและจากการทำงาน ไม่แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่ผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการเรียนและจากการทำงาน ก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากคือ ผู้สอนควรมีประสบการณ์จากการทำงานด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนในหน่วยงานของรัฐบาล และเอกชน ผู้สอนควรมีประสบการณ์ในการวิจัยด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียน หรือสาขาวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้สอนควรเป็นผู้ศึกษาและเรียนรู้พร้อมกับผู้เรียน ผู้สอนควรเป็นผู้ให้คำปรึกษาที่ดี และให้คำแนะนำทั้งปัญหาในด้านการศึกษา และปัญหาส่วนตัวของนิสิตนักศึกษา

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ความคิดเห็นส่วนใหญ่ในด้านกิจกรรมการเรียนการสอนระหว่างผู้ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการเรียนและจากการทำงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่ผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการเรียนและจากการทำงาน ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากคือ ผู้สอนควรมุ่งถึงความต้องการของผู้เรียน เพื่อที่จะได้ทราบแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้สอนควรเชิญวิทยากรจากภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย มาบรรยายอภิปราย ผู้สอนควรนำเหตุการณ์ปัจจุบันหรือรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่สอนมาใช้ประกอบการสอน ผู้สอนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้กว้างขวางและเรียนรู้ด้วยวิธีศึกษาด้วยตนเอง ผู้สอนควรยึดแนวความคิดเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นตัวผู้เรียนว่าในบางกรณีสามารถสอน และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ผู้สอนควรมุ่งถึงคุณลักษณะของบัณฑิตที่หน่วยงานทางการศึกษจากระบบโรงเรียนต้องการ

ด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน ความคิดเห็นส่วนใหญ่ในด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนระหว่างผู้ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการเรียนและจากการทำงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า ผู้ที่ผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการเรียนและจากการทำงาน ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากทุกเรื่อง

ด้านการประเมินผล ความคิดเห็นในด้านการประเมินผลระหว่างผู้ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียนจากการเรียนและจากการทำงานไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่ผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียนจากการเรียนและจากการทำงาน ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากคือ ผู้เรียนและผู้สอนควรวางแผนการประเมินผลร่วมกัน ผู้เรียนควรมีส่วนร่วมในการประเมินผลการสอน การประเมินผลควรให้ความสำคัญต่อพัฒนาการในด้านการวิจารณ์และการใช้เหตุผล ส่วนเรื่องที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียนจากการเรียนและจากการทำงาน มีความเห็นตรงกัน และอยู่ในระดับน้อย คือ การประเมินผลควรประเมินผลการเรียนการสอนโดยผู้สอนคนเดียว การประเมินผลควรให้ผู้เรียนได้ประเมินความก้าวหน้า พัฒนาการ และความรับผิดชอบของตนเองคนเดียว

เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนของนิสิตปริญญาตรี ระหว่างผู้ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียนจากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ

ค่านหลักสูตร ความคิดเห็นส่วนใหญ่ในค่านหลักสูตรของนิสิตปริญญาตรี ระหว่างผู้ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียนจากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่นิสิตปริญญาตรีที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียนจากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากที่สุดและมากคือ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ควรจัดให้มีการฝึกภาคสนามอย่างน้อย 1 ภาคการศึกษา วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ควรยึดหลักที่จะให้นิสิตนักศึกษาคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น การตั้งวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ควรมุ่งผลิตบัณฑิต เมื่อทำงานในด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียนมากกว่าการผลิตครู

ค่านผู้เรียน ความคิดเห็นในค่านผู้เรียนของนิสิตปริญญาตรี ระหว่างผู้ได้รับ
ประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียน จากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ
ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่นิสิตปริญญาตรี ที่ได้รับ
ประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ
ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับปานกลางคือ ในการศึกษาต่อในระดับ
ปริญญาโท ควรพิจารณาแต่ระดับคะแนนเฉลี่ยเป็นส่วนประกอบ

ค่านผู้สอน ความคิดเห็นส่วนใหญ่ในค่านผู้สอนของนิสิตปริญญาตรี ระหว่าง
ผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ
ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ค่านกิจกรรมการเรียนการสอน ความคิดเห็นในค่านกิจกรรมการเรียน
การสอนของนิสิตปริญญาตรี ระหว่างผู้ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบ
โรงเรียนจากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่นิสิตปริญญาตรี ที่ได้รับ
ประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ
ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากคือ ผู้สอนควรคำนึงถึงคุณลักษณะของ
บัณฑิตที่หน่วยงานทางการศึกษาจากระบบโรงเรียนต้องการ

ค่านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน ความคิดเห็นส่วนใหญ่ในค่าน
ปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอนของนิสิตปริญญาตรี ระหว่างผู้ได้รับประสบการณ์
ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่นิสิตปริญญาตรี ที่ได้รับ
ประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียน จากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ
ต่างก็มีความเห็นตรงกัน และอยู่ในระดับมากคือ การจัดให้มีการปฐมนิเทศ การจัด
ให้มีการสนทนาทางวิชาการอย่างไม่เป็นทางการกับเพื่อนร่วมเรียน การรับเอกสาร

หนังสือ ตำราทางวิชาการของภาควิชาการศึกษาของระบบโรงเรียน การจัดการศึกษานอกสถานที่โดยความริเริ่มของผู้เรียนการจัดให้มีการเปลี่ยนสถานที่และบรรยากาศในการเรียนการสอน

ค่านการประเมินผล ความคิดเห็นส่วนใหญ่ในค่านการประเมินผลของนิสิตปริญญาตรี ระหว่างผู้ได้รับประสบการณ์ค่านการศึกษานอกระบบโรงเรียนจากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน ของนิสิตปริญญาโท ระหว่างผู้ที่ได้รับประสบการณ์ค่านการศึกษานอกระบบโรงเรียนจากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ

ค่านหลักสูตร ความคิดเห็นส่วนใหญ่ในค่านหลักสูตรของนิสิตปริญญาโท ระหว่างผู้ได้รับประสบการณ์ค่านการศึกษานอกระบบโรงเรียนจากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่นิสิตปริญญาโท ที่ได้รับประสบการณ์ค่านการศึกษานอกระบบโรงเรียนจากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ ต่างก็มี มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากที่สุดและมากที่สุดคือ วัตถุประสงค์ของหลักสูตรควรจัดให้มีการฝึกภาคสนามอย่างน้อย 1 ภาคการศึกษา วัตถุประสงค์ของหลักสูตรควรยึดหลักที่จะให้นิสิตนักศึกษา คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น หลักสูตรและเนื้อหาวิชา ควรให้ความสำคัญกับเนื้อหาวิชาเฉพาะ (หรือวิชาเอก) ที่เน้นทางด้านปฏิบัติ หลักสูตร และเนื้อหาวิชา ควรให้ความสำคัญกับเนื้อหาวิชาสัมพันธ์ (หรือวิชาโท) ที่เน้นด้านปฏิบัติ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในหลักสูตร เช่น การฝึกงาน การศึกษานอกสถานที่ ควรเน้นการปฏิบัติงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียน การตั้งวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ควรมุ่งผลิตบัณฑิตเพื่อทำงานในค่านการศึกษานอกระบบโรงเรียนมากกว่าการผลิตครู

ค่านผู้เรียน ความคิดเห็นในค่านผู้เรียนของนิสิตปริญญาโท ระหว่างผู้ได้รับประสบการณ์ค่านการศึกษานอกระบบโรงเรียนจากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่นิสิตปริญญาโท ที่ได้รับ
 ประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ
 มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากคือ นิสิตนักศึกษาที่จะเข้าศึกษาต่อในระดับ
 ปริญญาโท ควรจะมีประสบการณ์เกี่ยวกับงานการศึกษาจากระบบโรงเรียน หรือ
 ใ้ได้รับประสบการณ์จากการร่วมโครงการพัฒนาจากหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง
 ส่วนเรื่องที่นิสิตปริญญาโทที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียน
 จากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับน้อยคือ
 ในการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ควรพิจารณาแต่ระดับคะแนนเฉลี่ยเป็นส่วน
 ประกอบ

ด้านผู้สอน ความคิดเห็นส่วนใหญ่ในค่านผู้สอนของนิสิตปริญญาโท ระหว่าง
 ผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการเรียนและจากการ
 ทำงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่นิสิตปริญญาโท ที่ได้รับ
 ประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ
 ต่างก็มีความเห็นตรงกัน และอยู่ในระดับมากที่สุด และมากคือ ผู้สอนควรเป็น
 แบบอย่างที่ดีแก่นิสิตนักศึกษา ทั้งในค่านความสามารถในทางทฤษฎี และการปฏิบัติ
 ได้จริง ผู้สอนในระดับปริญญาตรี ควรมีวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาโททาง
 การศึกษาจากระบบโรงเรียน ผู้สอนควรมีประสบการณ์ในการวิจัยด้านการศึกษา
 จากระบบโรงเรียนหรือสาขาวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ความคิดเห็นส่วนใหญ่ในค่านกิจกรรม
 การเรียนการสอนของนิสิตปริญญาโท ระหว่างผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษา
 จากระบบโรงเรียน จากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัย
 สำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่นิสิตปริญญาโทที่ได้รับประสบการณ์
 ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากหน่วยงานต่าง ๆ ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่
 ในระดับมากที่สุดและมาก คือ ผู้สอนควรเชิญวิทยากรจากภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

มาบรรยายอภิปราย ผู้สอนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้กว้างขวาง และเรียนรู้
ด้วยวิธีศึกษาค้นคว้าตนเอง

คำนำปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน ความคิดเห็นส่วนใหญ่ในคำ
นำปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอนของนิสิตปริญญาโท ระหว่างผู้ได้รับประสบการณ์
ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน จากหน่วยงานต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่าที่นิสิตปริญญาโทที่ได้รับประสบการณ์
ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน จากหน่วยงานต่าง ๆ ต่างก็มีความเห็นตรงกัน
และอยู่ในระดับมากคือ การจัดให้มีการสัมมนาทางวิชาการ อภิปราย แลกเปลี่ยน
ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนระหว่างภาคศึกษาศึกษา
นอกระบบโรงเรียนของมหาวิทยาลัยอื่น ๆ การจัดให้มีการสนทนาทางวิชาการอย่าง
ไม่เป็นทางการกับเพื่อนร่วมเรียน

ด้านการประเมินผล ความคิดเห็นในด้านการประเมินผลของนิสิตปริญญาโท
ระหว่างผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน จากหน่วยงานต่าง ๆ
ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่นิสิตปริญญาโทที่ได้รับ
ประสบการณ์ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน จากหน่วยงานต่าง ๆ ต่างก็มี
ความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากคือ ผู้เรียนควรมีส่วนร่วมในการประเมินผลการ
สอน ส่วนเรื่องที่นิสิตปริญญาโทที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน
จากหน่วยงานต่าง ๆ มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับน้อยคือ การประเมินผลควร
ประเมินผลการเรียนการสอนโดยผู้สอนแต่ผู้เดียว

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ความคิดเห็นของนิสิตปริญญาโท และอาจารย์เกี่ยวกับกระบวนการเรียน
การสอน

คำนำหลักสูตร ความคิดเห็นส่วนใหญ่ในคำนำหลักสูตรของนิสิตปริญญาโทและ
อาจารย์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่นิสิตปริญญาโท และอาจารย์ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากคือ หลักสูตรและเนื้อหาวิชา ควรให้ความสำคัญกับเนื้อหาวิชาเฉพาะ (หรือวิชาเอก) ที่เน้นทางคามปฏิบัติ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในหลักสูตร เช่นการฝึกงาน การศึกษานอกสถานที่ ควรจะเน้นการปฏิบัติงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียน กรมพัฒนาชุมชน วัตถุประสงค์ของหลักสูตรการศึกษานอกระบบโรงเรียน ควรจัดให้มีการฝึกภาคสนามอย่างน้อย 1 ภาคการศึกษา

คานผู้เรียน ความคิดเห็นในคานผู้เรียนของนิสิตปริญญาโท และอาจารย์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่นิสิตปริญญาโท และอาจารย์ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากคือ นิสิตนักศึกษาที่เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ควรมีส่วนร่วมเกี่ยวกับงานการศึกษานอกระบบโรงเรียน หรือได้รับประสบการณ์จากการร่วมโครงการพัฒนาจากหน่วยงานใด หน่วยงานหนึ่ง ส่วนเรื่องที่นิสิตปริญญาโท และอาจารย์ มีความเห็นตรงกัน และอยู่ในระดับน้อย คือ การรับนิสิตนักศึกษาเข้าศึกษาในสาขาการศึกษานอกระบบโรงเรียน ควรพิจารณารับนิสิตนักศึกษาชายมากกว่าหญิง ในการรับนิสิตนักศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ควรรับเฉพาะผู้ที่มีพื้นฐานทางคานการศึกษานอกระบบโรงเรียน

คานผู้ออน ความคิดเห็นส่วนใหญ่ในคานผู้ออนของนิสิตปริญญาโท และอาจารย์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่นิสิตปริญญาโท และอาจารย์ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากคือ ผู้ออนควรมีประสบการณ์จากการทำงานคานการศึกษานอกระบบโรงเรียนในหน่วยงานของรัฐบาลหรือเอกชน ผู้ออนควรมีประสบการณ์ในการวิจัยคานการศึกษานอกระบบโรงเรียน หรือสาขาวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้ออนควรมีผลงานทางวิชาการ เช่น หนังสือ หรือตำราที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบโรงเรียน หรือการพัฒนาชุมชนมาก่อน ผู้ออนควรเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นิสิตนักศึกษา ทั้งในคานความสามารถในทางทฤษฎี และควรปฏิบัติได้จริง

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ความคิดเห็นในด้านกิจกรรมการเรียนการสอนของนิสิตปริญญาโทและอาจารย์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่นิสิตปริญญาโท และอาจารย์ต่างก็มีความเห็นตรงกัน และอยู่ในระดับมากคือ ผู้สอนควรให้นักศึกษาได้ศึกษาจากการฝึกภาคปฏิบัติ เช่น การสำรวจชุมชน การเก็บข้อมูลจากชุมชน และเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาในชุมชน ผู้สอนควรนำเหตุการณ์ปัจจุบัน หรือรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่สอนมาประกอบการสอน ผู้สอนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้กว้างขวาง และเรียนรู้ด้วยวิธีศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ผู้สอนควรคำนึงถึงคุณลักษณะของบัณฑิตที่หน่วยงานทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนต้องการ

ด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน ความคิดเห็นในด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอนของนิสิตปริญญาโทและอาจารย์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่นิสิตปริญญาโท และอาจารย์ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากทุกเรื่อง ยกเว้น เรื่องการจัดให้มีการเปลี่ยนสถานที่ และบรรยากาศในการเรียนการสอนซึ่งนิสิตปริญญาโท มีความเห็นด้วยกับเรื่องนี้อยู่ในระดับมาก และอาจารย์มีความเห็นด้วยกับเรื่องนี้ในระดับปานกลาง

ด้านการประเมินผล ความคิดเห็นส่วนใหญ่ในด้านการประเมินผลของนิสิตปริญญาโท และอาจารย์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่นิสิตปริญญาโท และอาจารย์ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากคือ ผู้เรียนและผู้สอน ควรวางแผนการประเมินผลร่วมกัน ผู้เรียนควรมีส่วนร่วมในการประเมินผลการสอน การประเมินผลควรให้ความสำคัญต่อพัฒนาการของผู้เรียนในด้านการวิจารณ์ การใช้เหตุผล ส่วนเรื่องที่นิสิตปริญญาโทและอาจารย์ มีความเห็นตรงกัน และอยู่ในระดับน้อย คือ การประเมินผลควรประเมินผลการเรียนการสอนโดยผู้สอน การประเมินผลควรให้ผู้เรียนได้ประเมินความก้าวหน้า พัฒนาการ และความรับผิดชอบของตนเองแต่ผู้เดียว

เปรียบเทียบความเห็นเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน ระหว่างผู้ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการเรียนและจากการทำงาน

ด้านหลักสูตร ความคิดเห็นส่วนใหญ่ในด้านหลักสูตรระหว่างผู้ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการเรียน และจากการทำงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่าเรื่องที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการเรียนและการทำงาน ต่างก็มีความเห็นตรงกัน และอยู่ในระดับมากที่สุด และมาก คือ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ควรจัดให้มีการฝึกภาคสนามอย่างน้อย 1 ภาคการศึกษา หลักสูตร และเนื้อหาวิชา ควรให้ความสำคัญกับเนื้อหาวิชาเฉพาะ (หรือวิชาเอก) ที่เน้นค่านิยมปฏิบัติ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ควรมุ่งให้นักศึกษา ทั้งระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท ควรที่จะทำวิจัยได้ อย่างน้อยที่สุดการสำรวจและการศึกษาชุมชน การตั้งวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ควรมุ่งผลิตบัณฑิต เพื่อทำงานในด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียน มากกว่าการผลิตครู

ด้านผู้เรียน ความคิดเห็นในด้านผู้เรียนระหว่างผู้ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการเรียนและ จากการทำงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่าเรื่องที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการเรียน และการทำงาน ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับน้อยคือ การรับนิสิตนักศึกษาเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ควรรับเฉพาะผู้ที่มีพื้นฐานความรู้ทางด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียน

ด้านผู้สอน ความคิดเห็นในด้านผู้สอนระหว่างผู้ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการเรียน และจากการทำงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่ผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน จากการเรียนและจากการทำงาน ต่างก็มีความเห็นตรงกัน และอยู่ในระดับมากคือ ผู้สอนควรมีประสบการณ์จากการทำงานด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน ในหน่วยงานของรัฐบาลหรือเอกชน ผู้สอนควรมีประสบการณ์ในการวิจัย ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียนหรือสาขาวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้สอนควรเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นิสิตนักศึกษาทั้งในด้านความสามารถในทางทฤษฎีและการปฏิบัติได้จริง ผู้สอนควรเป็นผู้ศึกษา และเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียน ผู้สอนควรเป็นผู้ให้คำปรึกษาที่ดี ให้คำแนะนำทั้งปัญหาในการศึกษา และปัญหาส่วนตัวของนิสิตนักศึกษา ผู้สอนควรเป็นผู้ที่มีความเข้าใจ ยอมรับในความแตกต่างของนิสิตนักศึกษาในด้าน อายุ เพศ และประสบการณ์

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ความคิดเห็นในด้านกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียนจากการเรียนและจากการทำงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่ผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน จากการเรียน และจากการทำงาน ต่างก็มีความเห็นตรงกัน และอยู่ในระดับมากคือ ผู้สอนควรคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนเพื่อที่จะได้ทราบแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้สอนควรนำเหตุการณ์ปัจจุบันหรือรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่สอนมาประกอบการสอน ผู้สอนควรยึดแนวความคิดเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นตัวผู้เรียนว่า ในบางกรณีสามารถสอน และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน

ค่านักวิจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน ความคิดเห็นในค่านักวิจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอนระหว่างผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียน จากการเรียน และจากการทำงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่อง แล้วพบว่าผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการเรียน และจากการทำงาน มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากทุกเรื่อง

ด้านการประเมินผล ความคิดเห็นในด้านการประเมินผลระหว่างผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการเรียน และจากการทำงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่าเรื่องที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการเรียนและจากการทำงาน ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากคือ ผู้เรียนและผู้สอนควรวางแผนการประเมินผลร่วมกัน ผู้เรียนควรมีส่วนร่วมในการประเมินผลการสอน การประเมินผลควรให้ความสำคัญต่อพัฒนาการของผู้เรียนในด้านการวิจารณ์ การใช้เหตุผล ส่วนเรื่องที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียน จากการเรียนและจากการทำงาน มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับน้อย คือ การประเมินผลควรให้ผู้เรียนได้ประเมินความก้าวหน้าพัฒนาการ และ ความรับผิดชอบของตนเองแต่ผู้เดียว

เปรียบเทียบความเห็นของนิสิตปริญญาโท ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ

ค่านักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ได้รับ
ประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ
ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่นิสิตปริญญาโทที่ได้รับ
ประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ
ต่างก็มีความเห็นตรงกัน และอยู่ในระดับมาก คือ หลักสูตร และเนื้อหาวิชาควรให้
ความสำคัญกับเนื้อหาวิชาสัมพันธ์ (หรือวิชาโท) ที่เน้นตามปฏิบัติ

ค่านักเรียน ความคิดเห็นส่วนใหญ่ในค่านักเรียนของนิสิตปริญญาโท ที่ได้
รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียน ทกการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ
ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่นิสิตปริญญาโทที่ได้รับ
ประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ
มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับปานกลางคือ การรับนิสิตนักศึกษาเข้าศึกษาใน
สาขาการศึกษาจากระบบโรงเรียน ควรพิจารณารับนิสิตนักศึกษาเฉพาะสายศิลป์

ค่านักสอน ความคิดเห็นส่วนใหญ่ในค่านักสอนของนิสิตปริญญาโท ที่ได้รับ
ประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ
ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่นิสิตปริญญาโทที่ได้รับ
ประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียน จากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ
ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมาก คือ ผู้สอนควรเป็นผู้อำนวยความสะดวก
ในการเรียนการสอน โดยให้อิสระแก่ผู้เรียนในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกัน
และกัน

ค่านักกิจกรรมการเรียนการสอน ความคิดเห็นส่วนใหญ่ในค่านักกิจกรรม
การเรียนการสอนของนิสิตปริญญาโท ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบ
โรงเรียน จากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่
ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่นิสิตปริญญาโท ที่ได้รับ
ประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียน ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่
ในระดับปานกลางคือ ผู้สอนควร เป็นผู้กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อสะดวก
ในการกำหนดทิศทางใหม่เรียนบรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่วางไว้

ค่าน้ำใจที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน ความคิดเห็นส่วนใหญ่ในค่าน้ำใจที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน ของนิสิตปริญญาโท ที่ได้รับประสบการณ์ด้าน
การศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่นิสิตปริญญาโทที่ได้รับ
ประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียน จากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ
ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากคือ การจัดให้มีการปฐมนิเทศ

ด้านการประเมินผล ความคิดเห็นในด้านการประเมินผลของนิสิตปริญญาโท
ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียน จากการทำงานในหน่วยงาน
ต่าง ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ความทราเห็นของนิสิตปริญญาตรี และอาจารย์ เกี่ยวกับกระบวนการเรียน
การสอนสาขาการศึกษาจากระบบโรงเรียน

ค่าน้ำใจที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน ความคิดเห็นส่วนใหญ่ในค่าน้ำใจที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน ของนิสิตปริญญาตรี และ
อาจารย์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่นิสิตปริญญาตรี และอาจารย์
ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากที่สุดและมากคือ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร
การศึกษาจากระบบโรงเรียน ควรจัดให้มีการฝึกภาคสนามอย่างน้อย 1 ภาคการศึกษา
หลักสูตร และเนื้อหาวิชา ควรให้ความสำคัญกับเนื้อหาวิชาเฉพาะ (หรือวิชาเอก) ที่
เน้นด้านปฏิบัติ หลักสูตรและเนื้อหาวิชา ควรให้ความสำคัญกับเนื้อหาวิชาสัมพันธ์

(หรือวิชาโท) ที่เน้นด้านปฏิบัติ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในหลักสูตร เช่น การฝึกงาน การศึกษานอกสถานที่ ควรจะเน้นการปฏิบัติงานของหน่วยงานใด หน่วยงานหนึ่งทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน

ค่านผู้เรียน ความคิดเห็นในค่านผู้เรียนของนิสิตปริญญาตรีและอาจารย์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่นิสิตปริญญาตรีและอาจารย์ ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากคือ นิสิตนักศึกษาที่จะเข้าศึกษาต่อในระดับ ปริญญาโท ควรมีส่วนร่วมเกี่ยวกับงานการศึกษานอกระบบโรงเรียน หรือได้รับ ประสบการณ์จากการร่วมโครงการพัฒนาจากหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง ส่วนนิสิต ปริญญาตรี และอาจารย์ ที่มีความเห็นตรงกัน และอยู่ในระดับน้อยคือ การรับนิสิต นักศึกษา เข้าศึกษาในสาขาการศึกษานอกระบบโรงเรียน ควรพิจารณารับนิสิตนักศึกษา ชายมากกว่าหญิง

ค่านผู้สอน ความคิดเห็นส่วนใหญ่ในค่านผู้สอนของนิสิตปริญญาตรี และ อาจารย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่นิสิตปริญญาตรี และอาจารย์ ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากคือ ผู้สอนควรมีประสบการณ์จากการ ทำงานด้านการศึกษาอกระบบโรงเรียนในหน่วยงานของรัฐบาลหรือเอกชน ผู้สอน ควรเป็นผู้ให้คำปรึกษาที่ดีให้คำแนะนำทั้งปัญหาในด้านการศึกษา และปัญหาส่วนตัว ของนิสิตนักศึกษา

ค่านกิจกรรมการเรียนการสอน ความคิดเห็นในค่านกิจกรรมการเรียน การสอนของนิสิตปริญญาตรีและอาจารย์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่นิสิตปริญญาตรีและอาจารย์ ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากคือ ผู้สอนควรให้นิสิตนักศึกษาได้ศึกษา จากการฝึกปฏิบัติ เช่น การสำรวจชุมชน การเก็บข้อมูลจากชุมชน และเสนอแนวทาง ในการแก้ปัญหาในชุมชน ผู้สอนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรูกวางและเรียนรู้ ด้วยวิธีศึกษาด้วยตนเอง ผู้สอนควรคำนึงถึงคุณลักษณะของบัณฑิตที่หน่วยงานทางการ ศึกษาอกระบบโรงเรียนต้องการ

ค่านับจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน ความคิดเห็นในค่านับจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอนของนิสิตปริญญาตรี และอาจารย์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า นิสิตปริญญาตรีและอาจารย์ ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากทุกเรื่อง ยกเว้นเรื่องการจัดสัมมนา อภิปรายระหว่างภาควิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียนกับหน่วยงานการศึกษาอกระบบโรงเรียน โดยอาจารย์เห็นด้วยกับเรื่องนี้อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนนิสิตปริญญาตรีเห็นด้วยกับเรื่องนี้อยู่ในระดับมาก

ค่านการประเมินผล ความคิดเห็นส่วนใหญ่ในค่านการประเมินผลของนิสิตปริญญาตรี และอาจารย์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่นิสิตปริญญาตรีและอาจารย์ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากคือ ผู้เรียนและผู้สอน ควรวางแผนการประเมินผลร่วมกัน ผู้เรียนควรมีส่วนร่วมในการประเมินผลการสอน การประเมินผลควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการของผู้เรียนในค่านการวิจารณ์การใช้เหตุผลส่วนเรื่องที่นิสิตปริญญาตรีและอาจารย์มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับน้อยคือ การประเมินผลควรประเมินผลการเรียนการสอนโดยผู้สอนคนเดียว การประเมินผลควรให้ผู้เรียนได้ประเมินความก้าวหน้า พัฒนาการ และความรับผิดชอบของตนเองคนเดียว

เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน สาขาการศึกษานอกระบบโรงเรียน ระหว่างผู้ที่ได้รับประสบการณ์ค่านการศึกษานอกระบบโรงเรียนจากการเรียนและจากการทำงาน

ค่านหลักสูตร ความคิดเห็นส่วนใหญ่ในค่านหลักสูตรระหว่างผู้ได้รับประสบการณ์ค่านการศึกษานอกระบบโรงเรียนจากการเรียนและจากการทำงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่ผู้ได้รับประสบการณ์ค่านการศึกษานอกระบบโรงเรียนจากการเรียนและจากการทำงาน ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากที่สุด และมากคือ วัตถุประสงค์ของหลักสูตรการศึกษา

นอกระบบโรงเรียน ควรจัดให้มีการฝึกภาคสนามอย่างน้อย 1 ภาคการศึกษา
 หลักสูตรและเนื้อหาวิชาควรให้ความสำคัญกับเนื้อหาวิชาเฉพาะ (หรือวิชาเอก)
 ที่เน้นค่านิยมปฏิบัติ หลักสูตร และเนื้อหาวิชา ควรให้ความสำคัญกับเนื้อหาวิชาสัมพันธ์
 (หรือวิชาโท) ที่เน้นค่านิยมปฏิบัติ การตั้งวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ควรมุ่งผลิตบัณฑิต
 เมื่อทำงานในด้านการศึกษา นอกระบบโรงเรียน มากกว่าการผลิตครู

ค่านิยมเรียน ความคิดเห็นส่วนใหญ่ในค่านิยมเรียนระหว่างผู้ได้รับ
 ประสบการณ์ด้านการศึกษา นอกระบบโรงเรียน จากการเรียน และจากการทำงาน
 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ค่านิยมสอน ความคิดเห็นส่วนใหญ่ในค่านิยมสอน ระหว่างผู้ได้รับประสบการณ์
 ด้านการศึกษา นอกระบบโรงเรียน จากการเรียน และจากการทำงาน ไม่แตกต่างกัน
 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่ผู้ได้รับประสบการณ์ด้าน
 การศึกษา นอกระบบโรงเรียน จากการเรียน และจากการทำงาน ต่างก็มีความเห็น
 ตรงกันและอยู่ในระดับมากคือ ผู้สอนควรมีประสบการณ์ในการวิจัยด้านการศึกษา
 นอกระบบโรงเรียน หรือสาขาวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้สอนควรเป็นผู้ให้คำปรึกษา
 ที่ดี ให้คำแนะนำทั้งปัญหาในด้านการศึกษา และปัญหาส่วนตัวของนิสิตนักศึกษา

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ความคิดเห็นในด้านกิจกรรมการเรียน
 การสอนระหว่างผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษา นอกระบบโรงเรียน จากการเรียน
 และจากการทำงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่ผู้ได้รับประสบการณ์ด้าน
 การศึกษา นอกระบบโรงเรียน จากการเรียน และจากการทำงาน ต่างก็มีความเห็นตรงกัน
 และอยู่ในระดับมากคือ ผู้สอนควรคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียน เพื่อที่จะได้ทราบ
 แนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้สอนควรเชิญวิทยากรจากภายใน
 และภายนอกมหาวิทยาลัยมาบรรยาย อภิปราย ผู้สอนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้
 ทว่างขวาง และเรียนรู้ด้วยวิธีศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ผู้สอนควรยึดแนวความคิดเกี่ยวกับ
 กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นตัวผู้เรียนว่า ในบางกรณีที่สามารถสอนและแลกเปลี่ยน
 ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน

ค่านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน ความคิดเห็นในค่านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอนระหว่างผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียน จากการเรียนและจากการทำงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่ผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียน จากการเรียนและจากการทำงาน ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากคือ การจัดให้มีการสัมมนา อภิปรายระหว่างภาควิชาการศึกษาจากระบบโรงเรียนกับหน่วยงานการศึกษาจากระบบโรงเรียน การจัดให้มีการสนทนาทางวิชาการอย่างไม่เป็นทางการกับเพื่อนร่วมเรียน การจัดให้มีการสนทนาทางวิชาการอย่างไม่เป็นทางการ ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน การรับเอกสาร หนังสือ ตำรา ทางวิชาการของภาควิชาการศึกษาจากระบบโรงเรียน การจัดให้มีการเปลี่ยนสถานที่และบรรยากาศในการเรียนการสอน

ค่านการประเมินผล ความคิดเห็นในค่านการประเมินผลระหว่างผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียน จากการเรียนและจากการทำงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่ผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการเรียนและจากการทำงาน ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากคือ ผู้เรียนและผู้สอนควรวางแผนการประเมินผลร่วมกัน การประเมินผลควรให้ความสำคัญต่อพัฒนาการของผู้เรียนในค่านการวิจารณ์และการใช้เหตุผลส่วนเรื่องที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการเรียนและจากการทำงานมีความเห็นตรงกัน และอยู่ในระดับน้อยคือ การประเมินผลควรประเมินผลการเรียนการสอนโดยผู้สอนแต่ผู้เดียว

เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนของนิสิตปริญญาตรีระหว่างผู้ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียน จากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ

ค่านหลักสูตร ความคิดเห็นในค่านหลักสูตรระหว่างผู้ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียน จากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่นิสิตปริญญาตรีที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ ต่างก็มีความเห็น

ตรงกันและอยู่ในระดับมากคือ หลักสูตรและเนื้อหาวิชา ควรให้ความสำคัญกับเนื้อหาวิชาเฉพาะ (หรือวิชาเอก) ที่เน้นค่านิยมปฏิบัติ หลักสูตรและเนื้อหาวิชา ควรให้ความสำคัญกับเนื้อหาวิชาสัมพันธ์ (หรือวิชาโท) ที่เน้นค่านิยมปฏิบัติ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในหลักสูตร เช่นการฝึกงาน การศึกษานอกสถานที่ ควรจะเน้นการปฏิบัติงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียน กรมพัฒนาชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร การตั้งวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ควรมุ่งผลิตบัณฑิตเมื่อทำงานในด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียนมากกว่าการผลิตครู

ค่านิยมเรียน ความคิดเห็นในค่านิยมเรียนของนิสิตปริญญาตรี ระหว่างผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน จากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่นิสิตปริญญาตรีที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียนจากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากคือ นิสิตนักศึกษาที่จะเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ควรมีประสบการณ์เกี่ยวกับงานการศึกษานอกระบบโรงเรียน หรือได้รับประสบการณ์จากการร่วมโครงการพัฒนาจากหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง ส่วนเรื่องที่นิสิตปริญญาตรี ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียนจากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับน้อยคือ การรับนิสิตนักศึกษาเข้าศึกษาในสาขาการศึกษานอกระบบโรงเรียน ควรพิจารณารับนิสิตนักศึกษาชายมากกว่าหญิง

ค่านิยมสอน ความคิดเห็นในค่านิยมสอนของนิสิตปริญญาตรี ระหว่างผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน จากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่นิสิตปริญญาตรีที่ได้รับประสบการณ์จากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากที่สุดและมากคือ ผู้สอนควรเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นิสิตนักศึกษาทั้งในด้านความสามารถในทางทฤษฎีและการปฏิบัติได้จริง ผู้สอนในระดับปริญญาตรี ควรมีวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาโททางการศึกษานอกระบบโรงเรียน ผู้สอนควรมีประสบการณ์ในการวิจัยด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน หรือสาขาวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้สอนควรเป็นผู้ศึกษา และเรียนรู้

พร้อมกับผู้เรียน ผู้สอนควรเป็นทั้งผู้สร้างเงื่อนไขในการเรียนรู้ อำนวยความสะดวก และศึกษาเรียนรู้พร้อมกับผู้เรียน ส่วนเรื่องทัศนคติปรีชาญาณที่ได้รับประสบการณ์ด้าน การศึกษานอกระบบโรงเรียนจากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับน้อยคือ ผู้สอนควรเป็นผู้กำหนดสร้างเงื่อนไข และควบคุมกระบวนการเรียน การสอน

ค่านักกิจกรรมการเรียนการสอน ความคิดเห็นในค่านักกิจกรรมการเรียน การสอนของนิสิตปรีชาญาณระหว่างผู้ได้รับประสบการณ์ด้าน การศึกษานอกระบบโรงเรียน จากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้ว พบว่า เรื่องทัศนคติปรีชาญาณที่ได้รับ ประสบการณ์ด้าน การศึกษานอกระบบโรงเรียน จากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากคือ ผู้สอนควรเชิญวิทยากรจากภายใน และภายนอกมหาวิทยาลัย มาบรรยายอภิปราย ผู้สอนควรนำเหตุการณ์ปัจจุบัน หรือ รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่สอนมาใช้ประกอบการสอน ผู้สอนควรส่งเสริม ให้ผู้เรียนมีความกว้างขวางและเรียนรู้ด้วยวิธีศึกษาด้วยตนเอง ผู้สอนควรคำนึงถึง คุณลักษณะของบัณฑิตที่หน่วยงานทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนต้องการ

ค่านักวิจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน ความคิดเห็นในค่านักวิจัยที่ สนับสนุนต่อการเรียนการสอนของนิสิตปรีชาญาณ ระหว่างผู้ได้รับประสบการณ์ด้าน การศึกษานอกระบบโรงเรียนจากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องทัศนคติปรีชาญาณที่ได้รับ ประสบการณ์ด้าน การศึกษานอกระบบโรงเรียน จากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ ต่างก็มีความเห็นตรงกัน และอยู่ในระดับมากคือ การจัดให้มีการปฐมนิเทศ การ จัดตั้งกลุ่ม ชุมชมการศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ของชุมนุม การจัดให้มีการสนทนาทางวิชาการอย่างไม่เป็นทางการระหว่างผู้สอน กับผู้เรียน การรับเอกสาร หนังสือ ตำราทางวิชาการของภาควิชาการศึกษานอก ระบบโรงเรียน

ค่านการประเมินผล ความคิดเห็นส่วนใหญ่ในค่านการประเมินผลของนิสิต
ปริญญาตรี ระหว่างผู้ได้รับประสบการณ์ค่านการศึกษานอกระบบโรงเรียน จากการ
ทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่นิสิตปริญญาตรี ที่ได้รับประสบการณ์
ค่านการศึกษานอกระบบโรงเรียน ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากคือ ผู้เรียน
และผู้สอนควรวางแผนการประเมินผลร่วมกัน ผู้เรียนควรมีส่วนรวมในการประเมินผล
การสอน การประเมินผลควรให้ความสำคัญต่อพัฒนาการของผู้เรียนในค่านการวิจารณ์
การใช้เหตุผล

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน ของนิสิตปริญญาโท และ
อาจารย์สาขาการศึกษานอกระบบโรงเรียน

ค่านหลักสูตร ความคิดเห็นในค่านหลักสูตรของนิสิตปริญญาโทและอาจารย์
ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่นิสิตปริญญาโทและอาจารย์
ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากที่สุดและมากคือ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร
การศึกษานอกระบบโรงเรียน ควรจัดให้มีการฝึกภาคสนามอย่างน้อย 1 ภาคการศึกษา
หลักสูตรและเนื้อหาวิชา ควรให้ความสำคัญกับเนื้อหาวิชาเฉพาะ(หรือวิชาเอก)ที่เน้น
ทางค่านทฤษฎีและปฏิบัติ หลักสูตร และเนื้อหาวิชาควรให้ความสำคัญกับเนื้อหาวิชาสัมพันธ์
(หรือวิชาโท)ที่เน้นทางค่านทฤษฎี

ค่านผู้เรียน ความคิดเห็นในค่านผู้เรียนของนิสิตปริญญาโทและอาจารย์
ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่นิสิตปริญญาโท และอาจารย์
ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับปานกลางคือ ผู้ที่ทำงานค่านการศึกษานอกระบบ
โรงเรียน และมีประสบการณ์อย่างน้อย 2 ปี สามารถเรียนในระดับปริญญาโทได้โดย
ไม่มีการสอบคัดเลือก

ด้านผู้สอน ความคิดเห็นในด้านการสอนของนิสิตปริญญาโท และอาจารย์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่นิสิตปริญญาโทและอาจารย์ต่างก็มีความเห็นตรงกัน และอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ผู้สอนควรมีประสบการณ์จากการทำงานด้านการศึกษาในระบบโรงเรียนในหน่วยงานของรัฐบาลหรือเอกชน ผู้สอนควรมีผลงานทางวิชาการ เช่น หนังสือ หรือตำราที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในระบบโรงเรียน หรือการพัฒนาชุมชนมาก่อน ผู้สอนควรเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นิสิตนักศึกษาทั้งในด้านความสามารถในทางทฤษฎี และการปฏิบัติใ้จริง

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ความคิดเห็นในด้านการเรียนการสอนของนิสิตปริญญาโทและอาจารย์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่นิสิตปริญญาโทและอาจารย์ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากที่สุดและมากที่สุดคือ ผู้สอนควรนำเหตุการณ์ปัจจุบันหรือรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องมาไขประกอบการสอน ผู้สอนควรให้นิสิตนักศึกษาได้ศึกษาจากการฝึกปฏิบัติ เช่น การสำรวจชุมชน และเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาในชุมชน ผู้สอนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้กว้างขวางและเรียนรู้ด้วยวิธีศึกษาด้วยตนเอง ผู้สอนควรคำนึงถึงคุณลักษณะของบัณฑิตที่หน่วยงานทางการศึกษาระบบโรงเรียนต้องการ

ด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน ความคิดเห็นในด้านการปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอนของนิสิตปริญญาโทและอาจารย์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่นิสิตปริญญาโทและอาจารย์ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากที่สุดคือ การจัดการศึกษานอกสถานที่โดยความริเริ่มของผู้เรียน

ด้านการประเมินผล ความคิดเห็นในด้านการประเมินผลของนิสิตปริญญาโทและอาจารย์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่นิสิตปริญญาโทและอาจารย์ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ผู้เรียนควรมีส่วนร่วมในการประเมินผล

การสอน การประเมินผลควรให้ความสำคัญต่อ ความเอาใจใส่ ความตั้งใจเรียน การเข้าชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ

เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน ระหว่างผู้ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการเรียนและจากการทำงาน

คานหลักสูตร ความคิดเห็นส่วนใหญ่ในคานหลักสูตรระหว่างผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการเรียนและจากการทำงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่ผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการเรียนและจากการทำงาน ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากที่สุด และมากที่สุดคือ วัตถุประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาจากระบบโรงเรียน ควรจัดให้มีการฝึกภาคสนามอย่างน้อย 1 ภาคการศึกษา หลักสูตรและเนื้อหาวิชาควรให้ความสำคัญกับเนื้อหาวิชาเฉพาะ(หรือวิชาเอก)ที่เน้นตามปฏิบัติ หลักสูตรและเนื้อหาวิชาควรให้ความสำคัญกับเนื้อหาวิชาสัมพันธ์(หรือวิชาโท)ที่เน้นตามปฏิบัติ

คานผู้เรียน ความคิดเห็นในคานผู้เรียนระหว่างผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียน จากการเรียนและจากการทำงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่ผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการเรียนและจากการทำงาน ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การรับนิสิตนักศึกษาเข้าศึกษาในสาขาการศึกษาจากระบบโรงเรียน ควรพิจารณารับนิสิตนักศึกษาเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีโดยไม่กำหนดสายการศึกษา นิสิตนักศึกษาที่จะเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ควรมีประสบการณ์เกี่ยวกับงานการศึกษาจากระบบโรงเรียนหรือได้รับประสบการณ์จากการร่วมโครงการพัฒนาจากหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง

คานผู้สอน ความคิดเห็นในคานผู้สอนระหว่างผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการเรียนและจากการทำงานไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่ผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียน ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากที่สุดและมาก คือ ผู้สอนควรเป็นผู้ที่มีความเข้าใจ ยอมรับในความแตกต่างของนิสิตนักศึกษาในด้านอายุ เพศ และประสบการณ์การทำงาน ผู้สอนควรมีประสบการณ์จากการทำงาน ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนในหน่วยงานของรัฐบาลหรือเอกชน ผู้สอนควรมีประสบการณ์ในการวิจัยด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนหรือสาขาวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้สอนควรเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นิสิตนักศึกษาทั้งในด้านความสามารถในทางทฤษฎีและการปฏิบัติได้จริง

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ความคิดเห็นในด้านกิจกรรมการเรียนการสอนระหว่างผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการเรียน และจากการทำงานไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่ผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการเรียนและจากการทำงาน ต่างก็มีความคิดเห็นตรงกัน และอยู่ในระดับมากที่สุดและมากคือ ผู้สอนควรนำเหตุการณ์ปัจจุบันหรือรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องมาไขประกอบการสอน ผู้สอนควรคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียน เพื่อที่จะได้ทราบแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้สอนควรคำนึงถึงคุณลักษณะของบัณฑิตที่หน่วยงานทางการศึกษาจากระบบโรงเรียนต้องการ

ด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน ความคิดเห็นในด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอนระหว่างผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียน จากการเรียนและจากการทำงานไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่ผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการเรียนและจากการทำงาน ต่างก็มีความเห็นตรงกัน และอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การจัดตั้งกลุ่ม ชุมชนการศึกษาจากระบบโรงเรียน โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของชุมชน การรับเอกสาร หนังสือ ตำราทางวิชาการของภาควิชาการศึกษาจากระบบโรงเรียน การจัดการศึกษาออกสถานที่โดยความริเริ่มของผู้เรียน การจัดให้มีการเปลี่ยนสถานที่และบรรยากาศในการเรียนการสอน

ค่านการประเมินผล ความคิดเห็นในค่านการประเมินผลระหว่างผู้ได้รับ
ประสบการณ์ค่านการศึกษานอกระบบโรงเรียนจากการเรียนและจากการทำงาน ไม่
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่ผู้ได้รับประสบการณ์ค่านการ
ศึกษานอกระบบโรงเรียนจากการเรียนและจากการทำงาน ต่างก็มีความเห็นตรงกัน
และอยู่ในระดับมากคือ การประเมินผลควรให้ความสำคัญต่อความเอาใจใส่ ความ
ตั้งใจเรียน การเข้าชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ ส่วนเรื่องที่ได้รับประสบการณ์ค่าน
การศึกษานอกระบบโรงเรียนจากการเรียนและจากการทำงาน มีความเห็นตรงกัน
และอยู่ในระดับน้อยคือ การประเมินผลควรให้ผู้เรียนได้ประเมินความก้าวหน้า
พัฒนาการ และความรับผิดชอบของตนเองแต่ผู้เดียว

เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนของนิสิต
ปริญญาโท ระหว่างผู้ที่ได้รับประสบการณ์ค่านการศึกษานอกระบบโรงเรียน จาก
การทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ

ค่านหลักสูตร ความคิดเห็นในค่านหลักสูตรของนิสิตปริญญาโทระหว่างผู้ได้
รับประสบการณ์ค่านการศึกษานอกระบบโรงเรียน จากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ
ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่นิสิตปริญญาโทที่ได้รับประสบการณ์
ค่านการศึกษานอกระบบโรงเรียนจากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ ต่างก็มีความเห็น
ตรงกันและอยู่ในระดับมากคือ หลักสูตรและเนื้อหาวิชา ควรให้ความสำคัญกับเนื้อหา
วิชาสัมพันธ์ (หรือวิชาโท) ที่เน้นค่านทฤษฎี วัตถุประสงค์ของหลักสูตรควรมุ่งให้นิสิต
นักศึกษาทั้งระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโทสามารถทำวิจัยได้อย่างน้อยที่สุดใน
เรื่องการสำรวจ และการศึกษาชุมชน

ค่านผู้เรียน ความคิดเห็นในค่านผู้เรียนของนิสิตปริญญาโท ระหว่างผู้ได้รับ
ประสบการณ์ค่านการศึกษานอกระบบโรงเรียน จากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ
ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่นิสิตปริญญาโทที่ได้รับประสบการณ์
ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียน จากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ ต่างก็มีความเห็น
ตรงกันและอยู่ในระดับมากคือ นิสิตนักศึกษาที่จะเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ควร
มีประสบการณ์เกี่ยวกับงานการศึกษาจากระบบโรงเรียน หรือได้รับประสบการณ์จากการ
รวมโครงการพัฒนาจากหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง

ด้านผู้สอน ความคิดเห็นในค่านผู้สอนของนิสิตปริญญาโทระหว่างผู้ได้รับ
ประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียน จากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ
ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่นิสิตปริญญาโท ที่ได้รับ
ประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียน จากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ
ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากคือ ผู้สอนควรเป็นทั้งผู้สร้างเงื่อนไขใน
การเรียนรู้ อำนวยความสะดวกและศึกษาเรียนรู้พร้อมกับผู้เรียน

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ความคิดเห็นในค่านกิจกรรมการเรียน
การสอนของนิสิตปริญญาโทระหว่างผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบ
โรงเรียน จากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่
ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่นิสิตปริญญาโท ที่ได้รับ
ประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียน จากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ
ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากคือ ผู้สอนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้
กว้างขวาง และเรียนรู้ด้วยวิธีศึกษาด้วยตนเอง ผู้สอนควรคำนึงคุณลักษณะของบัณฑิต
ที่หน่วยงานทางการศึกษาจากระบบโรงเรียนต้องการ

ด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน ความคิดเห็นส่วนใหญ่ในค่านปัจจัย
ที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอนของนิสิตปริญญาโท ระหว่างผู้ได้รับประสบการณ์ด้าน
การศึกษาจากระบบโรงเรียน จากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่นิสิตปริญญาโทที่ได้รับประสบการณ์
 ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน จากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ ต่างก็ความเห็น
 ตรงกัน และอยู่ในระดับมากคือ การจัดให้มีการสนทนาทางวิชาการอย่างไม่เป็นทางการ
 ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน การจัดการศึกษานอกสถานที่ โดยความริเริ่มของผู้เรียน

ด้านการประเมินผล ความคิดเห็นในด้านการประเมินผลของนิสิตปริญญาโท
 ระหว่างผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาอกระบบโรงเรียนจากการทำงานใน
 หน่วยงานต่าง ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน ของนิสิตปริญญาตรี
 นิสิตปริญญาโท และอาจารย์ สาขาการศึกษานอกระบบโรงเรียน

ด้านหลักสูตร ความคิดเห็นส่วนใหญ่ในด้านหลักสูตรของนิสิตปริญญาตรี
 นิสิตปริญญาโท และอาจารย์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่นิสิตปริญญาตรี นิสิตปริญญาโท
 และอาจารย์ต่างก็ความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากคือ หลักสูตรและเนื้อหาวิชา
 ควรให้ความสำคัญกับเนื้อหาวิชาเฉพาะ(หรือวิชาเอก)ที่เน้นทางด้านปฏิบัติ หลักสูตร
 และเนื้อหาวิชา ควรให้ความสำคัญกับเนื้อหาวิชาสัมพันธ์(หรือวิชาโท)ที่เน้นทางด้าน
 ปฏิบัติ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในหลักสูตร เช่น การฝึกงาน การศึกษา
 นอกสถานที่ ควรจะเน้นการปฏิบัติงานของกรมพัฒนาชุมชน

ด้านผู้เรียน ความคิดเห็นส่วนใหญ่ในค่านผู้เรียนของนิสิตปริญญาโทและอาจารย์
 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่นิสิตปริญญาตรี นิสิตปริญญาโท
 และอาจารย์ ต่างก็ความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากคือ การรับนิสิตนักศึกษาเข้า
 ศึกษาในสาขาการศึกษานอกระบบโรงเรียนควรพิจารณารับนิสิตนักศึกษาเฉพาะสายศิลป์

ค่านผู้สอน ความคิดเห็นส่วนใหญ่ในค่านผู้สอนของนิสิตปริญญาตรี นิสิตปริญญาโท และอาจารย์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่นิสิตปริญญาตรี นิสิตปริญญาโท และอาจารย์ ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากคือ ผู้สอนควรเป็นทั้งผู้สร้างเงื่อนไขในการเรียนรู้ อำนวยความสะดวก และศึกษาเรียนรู้พร้อมกับผู้เรียน

ค่านกิจกรรมการเรียนการสอน ความคิดเห็นในค่านกิจกรรมการเรียนการสอนของนิสิตปริญญาตรี นิสิตปริญญาโท และอาจารย์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เรื่องที่นิสิตปริญญาตรี นิสิตปริญญาโท และอาจารย์ ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากคือ ผู้สอนควรนำเหตุการณ์ปัจจุบัน หรือรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่สอนหรือที่เกี่ยวข้องมาประกอบการสอน ผู้สอนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้กว้างขวางและเรียนรู้ด้วยวิธีศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

ค่านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน ความคิดเห็นในค่านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอนของนิสิตปริญญาตรี นิสิตปริญญาโท และอาจารย์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่นิสิตปริญญาตรี นิสิตปริญญาโท และอาจารย์ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากคือ การจัดตั้งกลุ่ม ชุมนุม การศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของชุมนุม การจัดให้มีการสนทนาทางวิชาการอย่างไม่เป็นทางการกับเพื่อนร่วมเรียน การรับเอกสาร หนังสือ ตำราทางวิชาการของภาควิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน การจัดการศึกษานอกสถานที่โดยความริเริ่มของผู้เรียน

ค่านการประเมินผล ความคิดเห็นส่วนใหญ่ในค่านการประเมินผลของนิสิตปริญญาตรี นิสิตปริญญาโท และอาจารย์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่นิสิตปริญญาตรี นิสิตปริญญาโท และอาจารย์ ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากคือ ผู้เรียน และผู้สอน ควรวางแผนการประเมินผลรวมกัน ผู้เรียนควรมีส่วนร่วมในการประเมินผลการสอน ส่วนเรื่องที่นิสิตปริญญาตรี นิสิตปริญญาโท และอาจารย์มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับน้อย

คือ การประเมินผลควรประเมินผลการเรียนการสอนโดยผู้สอนคนเดียว การประเมินผลควรให้ผู้เรียนได้ประเมินความก้าวหน้าพัฒนาการ และความรับผิดชอบของตนเองคนเดียว

เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน ระหว่างผู้ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการเรียน และจากการทำงาน

ค่านักสูตร ความคิดเห็นส่วนใหญ่ในค่านักสูตรระหว่างผู้ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการเรียนและจากการทำงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่ผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการเรียนและจากการทำงาน ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากคือ หลักสูตรและเนื้อหาวิชา ควรให้ความสำคัญกับเนื้อหาวิชาเฉพาะ (หรือวิชาเอก) ที่เน้นด้านปฏิบัติ หลักสูตร และเนื้อหาวิชา ควรให้ความสำคัญกับเนื้อหาวิชาสัมพันธ์ (หรือวิชาโท) ที่เน้นด้านปฏิบัติ วัตถุประสงค์ของหลักสูตรควรมุ่งให้นักศึกษาทั้งระดับปริญญาตรี ระดับปริญญาโท ควรที่จะทำวิจัยได้อย่างน้อยที่สุด ในเรื่องการสำรวจและการศึกษาชุมชน วัตถุประสงค์ของหลักสูตรควรจัดให้มีการฝึกภาคสนามอย่างน้อย 1 ภาคการศึกษา การตั้งวัตถุประสงค์ของหลักสูตรควรมุ่งผลิตบัณฑิต เพื่อทำงานในด้านการศึกษจากระบบโรงเรียน มากกว่าการผลิตครู

ค่านผู้เรียน ความคิดเห็นส่วนใหญ่ในค่านผู้เรียนระหว่างผู้ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียน จากการเรียนและจากการทำงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่ผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการเรียนและจากการทำงาน ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากคือ การรับนิสิตนักศึกษาเข้าศึกษาในสาขาการศึกษา

นอกระบบโรงเรียน ควรพิจารณารับนิสิตนักศึกษาเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี โดยไม่กำหนดสายการศึกษา นิสิตนักศึกษาที่จะเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ควรมีประสบการณ์เกี่ยวกับงานการศึกษานอกระบบโรงเรียน หรือได้รับประสบการณ์จากการร่วมโครงการพัฒนาจากหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง ส่วนเรื่องที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาอกระบบโรงเรียนจากการเรียน และจากการทำงาน มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับน้อยคือ การรับนิสิตนักศึกษาเข้าศึกษาในสาขาการศึกษานอกระบบโรงเรียน ควรพิจารณารับนิสิตนักศึกษาชายมากกว่าหญิง

ค่านูสอน ความคิดเห็นส่วนใหญ่ในค่านูสอนระหว่างผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาอกระบบโรงเรียนจากการเรียนและจากการทำงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่ผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาอกระบบโรงเรียนจากการเรียน และจากการทำงาน ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากคือ ผู้สอนควรมีประสบการณ์จากการทำงานด้านการศึกษาอกระบบโรงเรียนในหน่วยงานของรัฐบาลหรือเอกชน ผู้สอนควรมีประสบการณ์ในการวิจัยด้านการศึกษาอกระบบโรงเรียนหรือสาขาวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้สอนควรเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นิสิตนักศึกษา ทั้งในด้านความสามารถในทางทฤษฎี และการปฏิบัติได้จริง ผู้สอนควรเป็นผู้ให้คำปรึกษาที่ดี และให้คำแนะนำทั้งปัญหาในด้านการศึกษา และปัญหาส่วนตัวของนิสิตนักศึกษา

ค่านกิจกรรมการเรียนการสอน ความคิดเห็นส่วนใหญ่ในค่านกิจกรรมการเรียนการสอนระหว่างผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาอกระบบโรงเรียนจากการเรียนและจากการทำงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่ผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาอกระบบโรงเรียนจากการเรียน และจากการทำงาน ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากคือ ผู้สอนควรคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียน เพื่อที่จะได้รับทราบแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้สอนควรเชิญวิทยากรจากภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยมาบรรยาย อภิปราย ผู้สอนควรนำเหตุการณ์ปัจจุบันหรือรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่สอนมาประกอบการสอน

ผู้สอนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้กว้างขวาง และเรียนรู้ด้วยวิธีที่ศึกษาด้วยตนเอง
ผู้สอนควรยึดแนวความคิดเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นตัวผู้เรียนว่าใน
บางกรณีสามารถสอน และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน

ค่านิจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน ความคิดเห็นในค่านิจัยที่
สนับสนุนต่อการเรียนการสอนระหว่างผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบ
โรงเรียนจากการเรียนและจากการทำงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่ผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษา
จากระบบโรงเรียนจากการเรียนและจากการทำงาน ต่างก็มีความเห็นตรงกัน
และอยู่ในระดับมากคือ การจัดให้มีการประชุมพิเศษ การจัดตั้งกลุ่มชุมนุมการศึกษา
จากระบบโรงเรียน โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของชุมนุม การจัดให้
มีการสนทนาทางวิชาการอย่างไม่เป็นทางการกับเพื่อนร่วมเรียน การจัดให้มีการ
สนทนาทางวิชาการอย่างไม่เป็นทางการ ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน การรับเอกสาร
หนังสือ ตำราทางวิชาการ ของภาควิชาการศึกษจากระบบโรงเรียน การจัดให้มี
การเปลี่ยนสถานที่ และบรรยากาศในการเรียนการสอน

ค่านิจัยประเมิณผล ความคิดเห็นส่วนใหญ่ในค่านิจัยประเมิณผลระหว่าง
ผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการเรียนและจากการทำงาน
ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่ผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษา
จากระบบโรงเรียนจากการเรียนและจากการทำงานต่างก็มีความเห็นตรงกัน
และอยู่ในระดับมากคือ ผู้เรียนควรมีส่วนร่วมในการประเมิณผลการสอน การประเมิณผล
ควรให้ความสำคัญต่อพัฒนาการของผู้เรียนในค่านิจัยวิจารณ์ การใช้เหตุผล ส่วนเรื่องที่
ผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียน จากการเรียนและจากการทำงาน
มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับน้อยคือ การประเมิณผลควรประเมิณผลการเรียน
การสอนโดยผู้สอนแต่ผู้เดียว การประเมิณผลควรให้ผู้เรียนได้ประเมิณความก้าวหน้า
พัฒนาการ และควรรับผิดชอบของตนเองแต่ผู้เดียว

เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนของนิสิตปริญญาโทที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียน จากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ

ค่านหลักสูตร ความคิดเห็นในค่านหลักสูตรของนิสิตปริญญาโทที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียน จากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องพบว่า เรื่องที่นิสิตปริญญาโท ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากคือ หลักสูตรและเนื้อหาวิชา ควรให้ความสำคัญกับเนื้อหาวิชาเฉพาะ (หรือวิชาเอก) ที่เน้นด้านปฏิบัติ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในหลักสูตร เช่น การฝึกงาน การศึกษานอกสถานที่ ควรจะเน้นการปฏิบัติงานของกรมพัฒนาชุมชน กรมอนามัย กรมส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรและหน่วยงานเอกชนอื่น ๆ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ควรยึดหลักที่จะให้นิสิตนักศึกษา คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น การตั้งวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ควรมุ่งผลิตบัณฑิตเพื่อทำงานด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนมากกว่าการผลิตครู ส่วนเรื่องที่นิสิตปริญญาโทที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ มีความเห็นตรงกัน และอยู่ในระดับน้อย คือวัตถุประสงค์ของหลักสูตรควรมุ่งเน้นให้นิสิตนักศึกษา ได้ศึกษาต่อในระดับสูง เพื่อเป็นครูเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

ค่านผู้เรียน ความคิดเห็นในค่านผู้เรียนของนิสิตปริญญาโทที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่นิสิตปริญญาโทที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับน้อย คือการรับนิสิตนักศึกษาเข้าศึกษาในสาขาการศึกษาจากระบบโรงเรียน ควรพิจารณารับนิสิตนักศึกษาชายมากกว่าหญิง

ค่านผู้สอน ความคิดเห็นในค่านผู้สอนของนิสิตปริญญาโทที่ได้รับประสบการณ์
ค่านการศึกษานอกระบบโรงเรียน จากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่นิสิตปริญญาโทที่ได้รับ
ประสบการณ์ค่านการศึกษานอกระบบโรงเรียนจากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ
ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมาก คือผู้สอนควรมีประสบการณ์ในการวิจัยค่าน
การศึกษานอกระบบโรงเรียนหรือสาขาวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ค่านกิจกรรมการเรียนการสอน ความคิดเห็นในค่านกิจกรรมการเรียน
การสอนของนิสิตปริญญาโทที่ได้รับประสบการณ์ค่านการศึกษานอกระบบโรงเรียน
จากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่นิสิตปริญญาโทที่ได้รับ
ประสบการณ์ค่านการศึกษานอกระบบโรงเรียนจากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ
ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากคือ ผู้สอนควรเชิญวิทยากรจากภายใน
และภายนอกมหาวิทยาลัยมาบรรยาย อภิปราย ผู้สอนควรนำเหตุการณ์ปัจจุบันหรือ
รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่สอนมาประกอบการสอน

ค่านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน ความคิดเห็นในค่านปัจจัยที่
สนับสนุนต่อการเรียนการสอนของนิสิตปริญญาโทที่ได้รับประสบการณ์ค่านการศึกษานอกระบบ
โรงเรียน จากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่นิสิตปริญญาโทที่ได้รับ
ประสบการณ์ค่านการศึกษานอกระบบโรงเรียนจากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ
ต่างก็มีความเห็นตรงกัน และอยู่ในระดับมากที่สุดคือ การจัดให้มีการสัมมนาทาง
วิชาการ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียน
การสอนระหว่างภาคการศึกษานอกระบบโรงเรียนของมหาวิทยาลัยอื่น ๆ
ส่วนเรื่องที่นิสิตปริญญาโทที่ได้รับประสบการณ์ค่านการศึกษานอกระบบโรงเรียน
จากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากคือ การจัด
ให้มีการปฐมนิเทศ การรับเอกสาร หนังสือ ตำราทางวิชาการของภาคการศึกษานอกระบบ
โรงเรียน

ด้านการประเมินผล ความคิดเห็นในด้านการประเมินผลของนิสิตปริญญาโท ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาระบบโรงเรียนจากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้วพบว่า เรื่องที่นิสิตปริญญาโท ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาระบบโรงเรียนจากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ ต่างก็มีความเห็นตรงกัน และอยู่ในระดับมากคือ ผู้เรียนควรมีส่วนร่วมในการประเมินผลการสอน

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการศึกษาความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาและอาจารย์เกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน สาขาการศึกษาระบบโรงเรียนของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทั้ง 6 ด้านคือ ด้านหลักสูตร ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน ด้านการประเมินผล ปรากฏผลการวิจัยดังนี้

1.1 ด้านหลักสูตร

จากการวิจัยพบว่า นิสิตนักศึกษาและอาจารย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีความเห็นตรงกัน และอยู่ในระดับมากที่สุด และมากในเรื่องที่หลักสูตรควรกำหนดให้มีการฝึกภาคสนามอย่างน้อย 1 ภาคการศึกษา สำหรับเรื่องหลักสูตรและเนื้อหาวิชา ควรให้ความสำคัญกับเนื้อหาวิชาเฉพาะ (หรือวิชาเอก) และเนื้อหาวิชาสัมพันธ์ (หรือวิชาโท) ที่เน้นด้านปฏิบัติ นั้น นิสิตนักศึกษาและอาจารย์ จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีความเห็นตรงกันกับเรื่องนี้ และอยู่ในระดับมาก ในขณะที่นิสิตนักศึกษาและอาจารย์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เห็นด้วยกับเรื่องนี้ว่าควรให้ความสำคัญกับเนื้อหาวิชาเฉพาะ (หรือวิชาเอก) ที่เน้นด้านทฤษฎี

และปฏิบัติ ส่วนนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เห็นด้วยกับเรื่องที่
หลักสูตรและเนื้อหาวิชาเฉพาะ (หรือวิชาเอก) ที่เน้นค่านิยมปฏิบัติค่านิยม นิสิต
นักศึกษาและอาจารย์ทุกมหาวิทยาลัย ยกเว้นมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ต่างก็
มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากกว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนใน
หลักสูตร เช่น การฝึกงาน การศึกษานอกสถานที่ ควรเน้นการปฏิบัติงานของ
หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน จากผลการวิจัย
นิสิตนักศึกษาและอาจารย์ต่างก็ต้องการให้มีการเรียนที่เน้นภาคทฤษฎีควบคู่กับ
ภาคปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยในเรื่องการสำรวจความคิดเห็นของนิสิต
ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2522

(2523 : พบว่า ในค่านิยมหลักสูตร สิ่งทีนิสิตให้ความสำคัญและต้องการ
มากที่สุด คือการเรียนในมหาวิทยาลัยที่เน้นทฤษฎีและปฏิบัติ และมีส่วนสอดคล้อง
กับแถลงการณ์ของคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษา (2518 : ที่ว่า กระบวนการ
เรียนรู้จะต้องเอาอำนวยใหญ่เรียนรู้คนพบความสามารถของตนเอง และให้คิดเป็น
ทำเป็น นอกจากนั้นแล้วเนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนรู้ทุกระดับ ทุกประเภท
จะต้องจัดให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในการทำงานจริงด้วย เมื่อมีให้เรียนทางเห็น
สภาพแท้จริงของสังคม และเมื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสพิจารณา นำความรู้ วิทยาการ
มาปรับปรุงผลงานของตนให้มีประโยชน์ยิ่งขึ้นไป

ค่านิยมเรียน

จากการวิจัยพบว่านิสิตนักศึกษาและอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมาก
คือ เรื่องที่นิสิตนักศึกษาที่จะเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโทควรมีประสบการณ์เกี่ยวกับ
งานด้านการศึกษาในระบบโรงเรียน หรือได้รับประสบการณ์จากการร่วมโครงการ
พัฒนาจากหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประสบการณ์การทำงานเป็น
สิ่งที่มีประโยชน์ในอันที่จะเสริมสร้างให้การเรียนในระดับนี้มีประสิทธิภาพขึ้น ซึ่งมี
ส่วนสอดคล้องกับทฤษฎีของเพียเจ (Piaget) ที่ว่า การเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เกิด
จากการที่ผู้เรียนได้นำความรู้ใหม่ไปผสมกลมกลืนกับประสบการณ์ที่มีอยู่เดิม

ประสบการณ์จัดว่าเป็นขอมูลสำคัญประการหนึ่งของพัฒนาการ นอกจากนั้น สุวัฒน์
 วัฒนวงศ์ (2524 : 31) ได้กล่าวว่า นักศึกษาคควรจะมีประสบการณ์ในการ
 ทำงานมาบ้างแล้ว ซึ่งจะสามารถนำให้นักศึกษาได้รับประโยชน์อย่างมากจาก
 รายวิชาที่เรียน นักศึกษาคควรทำงานภายใต้การแนะนำจากอาจารย์และการใช้
 ประสบการณ์เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ในรายวิชา และเพื่อที่จะได้รับการอำนวยความสะดวก
 สะดวกจากวิชาชีพด้วย สำหรับเรื่องการรับนิสิตนักศึกษาเข้าศึกษาในสาขาการ
 ศึกษาในระบบโรงเรียน ควรพิจารณารับนิสิตนักศึกษาชายมากกว่าหญิงนั้นใน
 ระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการทำงานด้านการศึกษาในระบบโรงเรียนเป็น
 ลักษณะการทำงานที่อาศัยความสามารถและการสร้างสรรค์ซึ่งไม่จำเป็นต้องกำหนด
 ว่าจะเป็นผู้ชายหรือหญิง

คานผู้สอน

จากการวิจัยพบว่า นิสิตนักศึกษาและอาจารย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ต่างก็ความ
 เห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากในเรื่องที่ผู้สอนควรมีประสบการณ์ด้านการศึกษาออก
 ระบบโรงเรียนในหน่วยงานของรัฐบาลหรือเอกชน ซึ่งในที่นี้อาจเป็นเพราะผู้สอนที่
 มีประสบการณ์ด้านการทำงานเป็นผู้ที่มีความรู้ สามารถถ่ายทอดประสบการณ์ด้านต่างๆ
 ที่มีประโยชน์ต่อการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้เกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น ส่วนเรื่อง
 ที่ผู้สอนควรเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นิสิตนักศึกษาทั้งในด้านความสามารถในทางทฤษฎีและ
 การปฏิบัติได้จริง และผู้สอนควรมีผลงานทางวิชาการ เช่น หนังสือ หรือตำราที่
 เกี่ยวข้องกับการศึกษาในระบบโรงเรียน หรือ การพัฒนาชุมชน นิสิตนักศึกษาและ
 อาจารย์มหาวิทยาลัยศิลปากร และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีความเห็นตรงกัน
 และอยู่ในระดับมาก

คานกิจกรรมการเรียนการสอน

จากการวิจัยพบว่า นิสิตนักศึกษาและอาจารย์ทั้ง 5 สถาบัน มีความเห็น
 ตรงกันและอยู่ในระดับมาก ในเรื่องผู้สอนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้กว้างขวาง
 และเรียนรู้ด้วยวิธีศึกษาด้วยตนเอง จากผลการวิจัยแสดงว่า นิสิตนักศึกษาและอาจารย์
 ทั้ง 5 สถาบัน ต้องการที่จะให้มีการแสวงหาความรู้ เรียนรู้ จากการศึกษาด้วยตนเอง

นอกเหนือจากการเรียนจากผู้อื่นโดยตรง ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของเกิยรติวธรรม
 อนาคตยกุล (2526 : 36-42) ที่ว่า ผู้สอนควรที่จะให้ผู้อื่นเรียนได้มีอิสรภาพในคำ
 ความคิด เป็นตัวของตัวเอง รู้จักคิด ตัดสินใจ มีความรับผิดชอบ และรู้จักเรียนรู้
 ด้วยตนเอง เรื่องที่ผู้สอนควรนำเหตุการณ์ปัจจุบัน หรือรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 มาใช้ประกอบการสอน นิสิตนักศึกษาและอาจารย์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัย
 เกษตรศาสตร์ และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เห็นด้วยตรงกันกับเรื่องนี้และอยู่ในระดับ
 มากที่สุดและมากที่สุดสำหรับเรื่องที่นิสิตนักศึกษาและอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 เห็นด้วยตรงกันและอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ผู้สอนควรให้นิสิตนักศึกษาได้ศึกษาจากการฝึก
 ปฏิบัติ เช่น การสำรวจชุมชน การเก็บข้อมูลจากชุมชนและเสนอแนวทางในการแก้
 ปัญหาในชุมชน และผู้สอนควรคำนึงถึงคุณลักษณะของบัณฑิตที่หน่วยงานทางการศึกษา
 นอกระบบโรงเรียนต้องการ ในเรื่องนี้วิจิตร สีนสิริ (2523 : 25) ว่าหลักเกณฑ์
 การเรียนการสอนในอนาคตนั้น จะต้องนำสภาพเศรษฐกิจ การเมือง จิตวิทยา มา
 ประกอบการพิจารณาด้วย รวมทั้งความต้องการบัณฑิตชนิดไหน คุณค่าแบบใด ต้องการ
 ให้บัณฑิตไปทำงานแบบใด จะต้องนำข้อมูลเหล่านั้นมาปรับปรุงหลักสูตรและการสอน
 และศรีเพ็ญ ศุภพิทยากุล (2523 : 46-47) ได้กล่าวเสริมว่าสิ่งที่นิสิตต้องการ
 สำหรับส่วนที่เป็นวิชาชีพสอนนั้น คือการที่จะมีส่วนในการลงมือปฏิบัติให้ใครขอเท็จจริง
 และประสบการณ์ด้วยตนเอง นิสิตต้องรู้ถึงสภาพปัจจุบันของประเทศ ต้องการนำ
 ความรู้ต่าง ๆ ที่ได้เรียนไปใช้ให้เป็นประโยชน์จริง พวกเขาจะมีความรู้สึกว่ามี
 ส่วนรับผิดชอบในสังคม

ค่านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน

จากการวิจัยพบวานิสิตนักศึกษาและอาจารย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 เห็นด้วยตรงกันและอยู่ในระดับมาก ในเรื่องการจัดตั้งกลุ่ม ชุมชนการศึกษา
 นอกระบบโรงเรียน โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของชุมชน การจัดให้มีการสนทนา
 ทางวิชาการอย่างไม่เป็นทางการระหว่างเพื่อนร่วมเรียน การรับเอกสาร หนังสือ
 ตำราทางวิชาการของภาควิชาการศึกษา นอกระบบโรงเรียน การจัดการศึกษานอกสถานที่

โดยความริเริ่มของผู้เรียน สำหรับเรื่องการจัดให้มีการสนทนาทางวิชาการอย่าง
ไม่เป็นทางการระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน การจัดสัมมนา อภิปรายระหว่างภาควิชาการ
ศึกษานอกกระบบโรงเรียนกับหน่วยงานการศึกษานอกกระบบโรงเรียน นั้น นิสิตนักศึกษา
และอาจารย์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เห็นด้วยกับเรื่องนี้อยู่ในระดับมาก การที่นิสิต
นักศึกษาและอาจารย์ มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากเกือบทุกเรื่องนั้น อาจ
เป็นเพราะปัจจัยเหล่านี้มีส่วนสำคัญส่วนหนึ่งต่อการพัฒนาการเรียนรู้นิสิตนักศึกษา
ซึ่งนิสิตนักศึกษาเห็นว่าแต่ละเรื่องนั้นมีความสำคัญพอ ๆ กัน

ค่านการประเมินผล

จากการวิจัยพบว่า นิสิตนักศึกษาและอาจารย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากในเรื่องผู้เรียนควรมีส่วนร่วม
ในการประเมินผลการสอน และเรื่องผู้สอนควรวางแผนการประเมินผลร่วมกันนั้น
นิสิตนักศึกษาและอาจารย์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีความเห็น
ตรงกันกับเรื่องนี้และอยู่ในระดับมาก การที่นิสิตนักศึกษาและอาจารย์มีความเห็น
ตรงกันกับเรื่องเหล่านี้ อาจเป็นไปได้ที่บุคคลทั้งฝ่ายต่างก็ตระหนักและเคารพนับถือ
ซึ่งกันและกันในการให้สิทธิในการประเมินผลร่วมกัน เพื่อให้การประเมินผลมี
ประสิทธิภาพ ซึ่งมาดัม มาสโลว์ (อ้างถึงในสุนทร โคตรบรรเทา 2525 : 14)
กล่าวว่ากุญแจสำคัญในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ คือการให้มีส่วนเกี่ยวข้องของ (ego
involvement) ซึ่งสิ่งนี้จะต่อเนื่องไปถึงบทบาทของผู้สอนในค่านการประเมินผล
การเรียนการสอนด้วย เรื่องที่นิสิตนักศึกษาและอาจารย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยศิลปากร และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับน้อยคือ การประเมินผลการเรียนการสอนควรประเมิน
โดยผู้สอน สำหรับเรื่องการประเมินผลควรให้ผู้เรียนได้ประเมินความก้าวหน้า
พัฒนาการและการเรียนการสอนของตนเอง โดยนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ มหาวิทยาลัย
ศิลปากร และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เห็นด้วยตรงกันกับเรื่องนี้อยู่ในระดับน้อยเช่นกัน
แสดงว่านิสิตนักศึกษาและอาจารย์ต่างก็ไม่ต้องการให้การประเมินผลเป็นการตัดสิน

ของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง แต่จะเห็นว่าบุคคลทั้งสองฝ่ายเห็นด้วยตรงกันและอยู่ในระดับมาก ในเรื่องที่ยุเรียนและผูสอนควรวางแผนการประเมินผลรวมกัน ดังได้กล่าวไว้ในตอนต้น

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษา นอกระบบโรงเรียนจากการเรียนและจากการทำงาน ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอน สาขาการศึกษานอกระบบโรงเรียนของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปรากฏผลการวิจัยดังนี้

ค่านหลักสูตร

จากการวิจัยพบว่าผู้ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน จากการเรียนและจากการทำงาน ทั้ง 5 สถาบัน ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากที่สุดและมาก ในเรื่องวัตถุประสงค์ของหลักสูตรควรจัดให้มีการฝึกภาคสนาม อย่างน้อย 1 ภาคการศึกษา หลักสูตรและเนื้อหาวิชา ควรให้ความสำคัญกับเนื้อหาวิชา เฉพาะ (หรือวิชาเอก) ที่เน้นด้านปฏิบัติ สำหรับเรื่องวัตถุประสงค์ของหลักสูตรควรเน้น ให้นักศึกษาระดับปริญญาตรีและระดับปริญญาโท ทำวิจัยได้อย่างน้อยที่สุดในเรื่อง การสำรวจและการศึกษาชุมชนนั้น ผู้ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน จากการเรียน และจากการทำงานของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มหาวิทยาลัยศิลปากร และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับ มากกับเรื่องนี้ ซึ่งวิจิตร สิ้นศิริ (2523 : 24-25) ได้กล่าวว่า ในเรื่องของการ วิจัยยังมีข้อถกเถียงกันว่า ในระดับปริญญาตรี ควรจะสอนกระบวนการเชิงวิจัยหรือไม่ ซึ่งอันที่จริงแล้วการศึกษาก็มีลักษณะเชิงวิจัยปนอยู่ด้วย กล่าวคือ มีการเน้นกระบวนการ หาความรู้ การสรุปผลความรู้ การศึกษาในลักษณะของวิจัยนี้จึงนับว่าเป็นประโยชน์ต่อ การเรียนรูของผูเรียนเป็นอย่างมาก เรื่องที่ผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษานอกระบบ โรงเรียนจากการเรียน และจากการทำงานของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ต่างก็เห็นด้วยตรงกันและอยู่ในระดับมาก คือ เรื่องการตั้งวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

ควรมุ่งผลิตบัณฑิตเพื่อทำงานในด้านการศึกษาระบบโรงเรียนมากกว่าการผลิตครู
 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบัณฑิตที่จบวุฒิทางการศึกษามีมากและเพียงพอต่อความต้องการ
 ของสังคมแล้ว การผลิตบุคลากรทางการศึกษาระบบโรงเรียนในปัจจุบันจึงมี
 ความจำเป็นต้องการสูงกว่าการผลิตบัณฑิตทางด้านนี้จึงควรบรรจุหลักสูตรเฉพาะ
 ศาสตร์ของสาขาวิชาการศึกษาระบบโรงเรียนให้มากขึ้น โดยอาจจะลดจำนวน
 รายวิชาที่เกี่ยวกับวิชาชีพครูให้น้อยลงและอาจเพิ่มรายวิชาพิเศษของศาสตร์อื่น ๆ
 เพื่อเป็นการเสริมความรู้อีกทางหนึ่ง

นำหนักเฉลี่ยความเห็นของผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาระบบ
 โรงเรียนจากการเรียนและจากการทำงานของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษา
 นอกระบบโรงเรียนจากการเรียน เห็นด้วยมากกว่าผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการ
 ศึกษาอกระบบโรงเรียนจากการทำงาน ในเรื่องวัตถุประสงค์ของหลักสูตรควรเน้น
 ให้นักศึกษาระดับปริญญาโท เรียนรู้งานด้านการบริหาร การวางแผนโครงการในด้าน
 การศึกษาระบบโรงเรียนมากกว่าเป็นผู้ปฏิบัติการ ทั้งนี้เนื่องเพราะการศึกษา
 ในระดับปริญญาโทเป็นการศึกษาเพื่อเรียนรู้หลักการทางวิชาการเฉพาะด้านที่สำคัญ
 และผู้เรียนส่วนใหญ่ได้รับประสบการณ์จากการทำงานมาบ้างแล้วจึงเหมาะสมที่จะเป็น
 ผู้บริหารมากกว่าจะดำเนินการเอง สำหรับเรื่องวัตถุประสงค์ของหลักสูตรควรมุ่งให้
 ให้นักศึกษาได้ศึกษาต่อในระดับสูงเพื่อเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านนั้น ผู้ได้รับประสบการณ์
 ด้านการศึกษาระบบโรงเรียนจากการเรียน ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเห็นด้วย
 กับเรื่องนี้มากกว่าผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาระบบโรงเรียนจากการทำงาน
 ซึ่งอาจเป็นเพราะผู้ตอบเห็นว่าการศึกษาในระดับสูงเป็นการศึกษาเฉพาะด้าน และ
 ศึกษาลึกซึ้งกว่าในระดับพื้นฐาน ในขณะที่ผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาระบบ
 โรงเรียนจากการทำงานเห็นด้วยกับเรื่องนี้ในระดับน้อย อาจเป็นเพราะไม่เห็น
 ความจำเป็นที่จะผลิตบุคลากรให้เป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และบุคลากรการศึกษา
 นอกระบบโรงเรียนที่ทำงานด้านปฏิบัติการยังมีน้อยและไม่เพียงพอ

คานผู้เรียน

จากการวิจัยพบว่า ผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาระบบโรงเรียน

จากการเรียนและจากการทำงาน ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมาก ในเรื่องการรับนิสิตนักศึกษาเข้าศึกษาในสาขาการศึกษาในระบบโรงเรียนควรพิจารณาการรับนิสิตนักศึกษาเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีโดยไม่กำหนดสายการศึกษาและนิสิตนักศึกษาที่จะเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ควรมีประสบการณ์เกี่ยวกับงานการศึกษาในระบบโรงเรียน หรือได้รับประสบการณ์จากการร่วมโครงการพัฒนาจากหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวัตถุประสงค์ของการศึกษาทั้งระดับปริญญาตรีและระดับปริญญาโท แตกต่างกัน การรับนิสิตนักศึกษาเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรีนั้นเป็นการศึกษาในระดับที่ผู้เรียนทุกสายการศึกษาสามารถเรียนรู้ได้ ไม่ระบุหรือมีข้อจำกัดเหมือนการรับนิสิตนักศึกษาปริญญาโทในสาขาวิชาอื่น ซึ่งการศึกษาในระดับนี้มีความมุ่งหวังที่จะให้ผู้เรียน สามารถนำความรู้ไปปรับปรุงงานหรือขยายแนวความคิด เพื่อเสริมสร้างทัศนคติทางการศึกษาอันจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ เรื่องที่ผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษานอกกระบบโรงเรียน จากการเรียน และจากการทำงานของมหาวิทยาลัยศิลปากร มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับน้อยคือเรื่องการรับนิสิตนักศึกษาเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ควรรับเฉพาะผู้ที่มีพื้นฐานความรู้ทางการศึกษานอกกระบบโรงเรียน

น้ำหนักเฉลี่ยความเห็นของผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษานอกกระบบโรงเรียนจากการเรียนและจากการทำงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในเรื่อง การรับนิสิตนักศึกษาเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ควรรับเฉพาะผู้ที่มีพื้นฐานความรู้ทางการศึกษานอกกระบบโรงเรียน โดยผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษานอกกระบบโรงเรียน จากการเรียนและจากการทำงาน ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ต่างก็เห็นด้วยกับเรื่องนี้มากกว่าผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษานอกกระบบโรงเรียนจากการทำงาน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ความรู้พื้นฐานทางการศึกษานอกกระบบโรงเรียน เป็นรากฐานสำคัญเป็นหัวใจของการศึกษาความรู้ในด้านการศึกษาในระบบโรงเรียนในด้านอื่นๆ

คานผู้สอน

จากการวิจัยพบว่าผู้ได้รับประสบการณ์คานการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการเรียนและจากการทำงาน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมาก ในเรื่องที่คุณสอนควรมีประสบการณ์จากการทำงานคานการศึกษาจากระบบโรงเรียนในหน่วยงานของรัฐบาลหรือเอกชน ผู้สอนควรเป็นผู้สร้างเงื่อนไขในการเรียนรู้ว่าอำนวยความสะดวก และศึกษาเรียนรู้พร้อมกับผู้เรียน ส่วนเรื่องที่คุณสอนควรมีประสบการณ์ในการวิจัยคานการศึกษาจากระบบโรงเรียน หรือสาขาวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยผู้ได้รับประสบการณ์คานการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการเรียนและจากการทำงาน มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีความเห็นตรงกันในเรื่องนี้ และอยู่ในระดับมาก นอกจากนั้นเรื่องที่คุณสอนควรเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นิสิตนักศึกษา ทั้งในด้านความสามารถในทางทฤษฎี และการปฏิบัติได้จริง และผู้สอนควรเป็นผู้ให้คำปรึกษาที่ดี ให้คำแนะนำทั้งปัญหาในด้านการศึกษา และปัญหาส่วนตัวของนิสิตศึกษานั้น ผู้ได้รับประสบการณ์คานการศึกษาจากระบบโรงเรียน จากการเรียนและจากการทำงาน ของมหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เห็นด้วยตรงกันกับเรื่องนี้ และอยู่ในระดับมากในขณะที่ผู้ได้รับประสบการณ์คานการศึกษาจากระบบโรงเรียน จากการเรียน และจากการทำงาน ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เห็นด้วยตรงกันกับเรื่องแรก ส่วนผู้ได้รับประสบการณ์คานการศึกษาจากระบบโรงเรียน จากการเรียนและจากการทำงานของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เห็นด้วยตรงกันกับเรื่องที่สอง การที่สถาบันการศึกษาเห็นด้วยตรงกันต่อลักษณะของคุณสอนในด้านต่าง ๆ นั้น โดยมุ่งหวังที่จะให้คุณสอนที่ดีและจัดกระบวนการเรียนการสอนใหม่มีประสิทธิภาพนั้นอาจเป็นเพราะสังคมคาดหวังว่าครู เป็นวิชาชีพคานที่มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ คุณธรรม ซึ่งจะถ่ายทอดสิ่งเหล่านี้ให้กับผู้เรียนได้เป็นผลเมืองที่ดีต่อไปในอนาคต ดังที่ ภิญ โยสาธิต (2516 : 196-199) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนว่าควรมีคุณวุฒิ ประสบการณ์ ผลงานทางวิชาการและมีส่วนสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจ โบริพี

และซี อีเวอร์ทสัน (อ้างถึงใน ปทีป เมธาคุณวุฒิ 2525 : 16) ซึ่งได้เสนอผล
การวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาครูที่มีประสิทธิภาพ ในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดการเรียน
การสอนครูควรจะพยายามให้ครูเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนอย่าง
กระตือรือร้น มีทัศนคติที่ดีต่อการสอน สามารถจัดและควบคุมชั้นเรียน คำนึงถึง
ความแตกต่างระหว่างบุคคลในการเรียนการสอน และให้การช่วยเหลือแก่นักเรียน
เป็นรายบุคคล

น้ำหนักเฉลี่ยความเห็นของผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบ
โรงเรียน จากการเรียนและจากการทำงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05
ในเรื่องที่ผู้สอนในระดับปริญญาตรี ควรมีวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาโททางการ
ศึกษจากระบบโรงเรียน โดยผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียน
จากการทำงาน ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เห็นด้วยกับเรื่องนี้
มากกว่าผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการเรียน ซึ่งมี
ส่วนสอดคล้องกับงานวิจัยด้านผู้สอนวิชารัฐศาสตร์ของเอมพร นิลคุหา (2523 :
78) ที่ว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการอาจารย์ผู้สอนที่มีวุฒิอย่างน้อยปริญญาโทและจบ
สาขาวิชารัฐศาสตร์โดยตรง

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

จากการวิจัยพบว่า ผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียน
จากการเรียนและจากการทำงาน ทั้ง 5 สถาบันต่างมีความเห็นตรงกันและอยู่ใน
ระดับมาก ในเรื่องที่ผู้สอนควรคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนเพื่อที่จะได้ทราบ
แนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนเรื่องที่ผู้สอนควรนำเหตุการณ์
ปัจจุบันหรือรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องมาไข่ประกอบการสอน และผู้สอนควรคำนึง
ถึงคุณลักษณะของบัณฑิตที่หน่วยงานทางการศึกษจากระบบโรงเรียนต้องการนั้น
ผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการเรียนและจากการทำงาน
ต่างมีความเห็นตรงกัน และอยู่ในระดับมากที่สุดและมาก สำหรับเรื่องที่ผู้สอน
ควรยึดแนวความคิดเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นตัวผู้เรียนว่าในบางกรณี
สามารถสอนและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน โดยผู้ได้รับประสบการณ์ด้าน

การศึกษานอกระบบโรงเรียน จากการเรียนและจากการทำงานของมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เห็นด้วยตรงกันกับเรื่องเหล่านี้และอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียนจากการเรียนและจากการทำงานของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จะเห็นด้วยกับเรื่องดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังเห็นด้วยกับเรื่องที่ผู้สอนควรนำเหตุการณ์ปัจจุบัน หรือรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องมาใช้ประกอบการสอน ผู้สอนควรเชิญวิทยากรจากภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยมาบรรยาย อภิปราย และผู้สอนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้กว้างขวาง และเรียนรู้อย่างวิधिकษาด้วยตนเอง จากการวิจัยพบว่า ผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียนจากการเรียนและจากการทำงานทั้ง 5 สถาบัน ต่างก็เห็นว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ต้องอาศัยความร่วมมือในการวางแผนและปฏิบัติงานร่วมกัน ทั้งผู้เรียน ผู้สอน และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีส่วนสอดคล้องกับงานวิจัยของวัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2525 : 151-152) ซึ่งได้ทำการศึกษารายงานเรื่อง นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่พบว่า กระบวนการเรียนการสอนที่มีผลต่อการพัฒนาความรู้ ทักษะคิด และทักษะอื่น ปัจจุบันที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการสอน คือผู้สอนมีประสบการณ์ในการสอน ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติเรื่องที่เรียน ดังนั้นการที่จะให้นิสิตนักศึกษาได้รับผลประโยชน์จากการเรียนรู้โดยตรงนั้น มหาวิทยาลัยควรที่จะเลือกเฟ้นอาจารย์ผู้สอนที่มีความรู้ และสามารถถ่ายทอดประสบการณ์ ความรู้ แก่ผู้เรียนเป็นอย่างดี อีกทั้งเปิดโอกาสให้นิสิตนักศึกษาได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติในด้านที่เรียนมาบ้างตามโอกาสที่จะอำนวย

นำหนักเฉลี่ยความเห็นของผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียนจากการเรียนและจากการทำงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในเรื่องผู้สอนควรจัดสภาพและประสบการณ์การเรียนการสอนให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการ โดยผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียนจากการเรียนของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเห็นด้วยกับเรื่องนี้มากกว่า ผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียนจากการทำงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการเป็นอุดมคติสูงสุดในการจัดการศึกษาแต่การเน้นความเป็นเลิศ

ทางวิชาการจะทำให้ผู้เรียนเสมือนหนึ่งอยู่บน "หอคอยงาช้าง" ซึ่งในเรื่องนี้ วิวิตร ศรีสะอาด (2519 : 4) ให้ความเห็นว่า การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษานั้น จะต้องถึงซึ่งความเป็นเลิศทางวิชาการเป็นประการแรก ขณะเดียวกันความเป็นเลิศทางวิชาการนั้น จะต้องสัมพันธ์กันกับความสามารถในการใช้วิชาการ เพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมด้วย

ค่านิยมที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน

จากการวิจัยพบว่า ผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียน จากการเรียนและจากการทำงาน ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากในเรื่องการรับเอกสาร หนังสือ ตำราทางวิชาการของภาควิชาการศึกษานอกกระบวนโรงเรียน และการจัดให้มีการเปลี่ยนสถานที่และบรรยากาศในการเรียนการสอน ซึ่งในเรื่องนี้มีส่วนสอดคล้องกับงานวิจัยของสรสิทธิ์ วัชรโรทยาน (2522 : 38) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นและเจตคติของอาจารย์และนิสิต ในเรื่องการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปี พ.ศ. 2522 โดยพบว่า ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่สำคัญที่สุด คือการขาดแคลนตำรา ส่วนเรื่องการประชุม อภิปรายระหว่างภาควิชาการศึกษานอกกระบวนโรงเรียน การจัดให้มีการสนทนาทางวิชาการอย่างไม่เป็นทางการกับเพื่อนร่วมเรียน การจัดให้มีการสนทนาทางวิชาการอย่างไม่เป็นทางการระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ซึ่งผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียน จากการเรียนและจากการทำงานของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมาก จากผลการวิจัยพบว่าการสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความคิดเห็นระหว่างบุคคลต่าง ๆ รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกกระบวนโรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญต่อการเรียนการสอน ซึ่งมีส่วนสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดศพร รวีรัช (2524 : 79-81) ที่ว่า มหาวิทยาลัยควรร่วมมือกันในโครงการแลกเปลี่ยนหมุนเวียนอาจารย์ผู้สอนที่มีความเชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชาซึ่งกันและกัน และควรจัดให้มีการสัมมนา อบรม หรือประชุมวิชาการให้มากขึ้น

น้ำหนักเฉลี่ยความเห็นของผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการเรียนและจากการทำงาน ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในเรื่องการจัดให้มีการปัจฉิมนิเทศ โดยผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียน จากการดำเนินงานเห็นด้วยกับเรื่องนี้มากกว่าผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียน จากการเรียน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการปัจฉิมนิเทศ เป็นการจัดขึ้นเมื่อประโยชน์ในการให้สาระความรู้ เพื่อแนะแนวในการประกอบอาชีพ หลังจากนิสิตนักศึกษาสำเร็จการศึกษาแล้ว

ด้านการประเมินผล

จากการวิจัยพบว่า ผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการเรียนและจากการทำงานของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมาก ในเรื่องการประเมินผลควรให้ความสำคัญต่อพัฒนาการของผู้เรียนในด้านการวิจารณ์ การใช้เหตุผล ซึ่งในเรื่องนี้มีส่วนสอดคล้องกับงานวิจัยของลดคาพร รวีรัช (2524 : 81) โดยกล่าวถึงการประเมินผลว่ามหาวิทยาลัยมีความเห็นว่า การประเมินผลยังขึ้นอยู่กับผู้สอนอยู่มาก ไม่มีมาตรฐานที่แน่นอน บางวิชาเน้นความจำมากกว่าความคิด จึงเสนอให้มีการวัดผลที่มีมาตรฐาน ไม่ควรเน้นเฉพาะความจำ ควรเน้นความคิดและคุณภาพด้วย สำหรับเรื่องให้ผู้เรียนและผู้สอนควรวางแผนการประเมินผลรวมกันนั้น สำหรับเรื่องการประเมินผลควรประเมินผลการเรียนการสอนโดยผู้สอน ผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการเรียนและจากการทำงานจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เห็นด้วยกับเรื่องนี้ อยู่ในระดับน้อย ในขณะที่เรื่องการประเมินผลควรให้ผู้เรียนได้ประเมินความก้าวหน้าพัฒนาการและความรับผิดชอบของตนเองนั้น ผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการเรียนและจากการทำงานของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เห็นด้วยตรงกันกับเรื่องนี้ และอยู่ในระดับน้อยเช่นกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการเรียนและ

จากการทำงานของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เห็นว่าการประเมินผลไม่ควรตัดสินกระบวนการเรียนการสอนของผู้เรียน โดยผู้สอนคนเดียว เพราะการประเมินผลจากผู้เรียนและผู้สอนรวมกัน จะทำให้การประเมินผลมีความยุติธรรม และไม่เป็นการตัดสินจากบุคคลฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ซึ่งมีส่วนสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิทยาธิติเสรี (2522 : 107) ที่ว่า การวัดและการประเมินผลนักศึกษาควรประเมินผลทั้งอาจารย์ผู้สอน และนักศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ส่วนเรื่องที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการเรียนและจากการทำงาน เห็นด้วยตรงกันและอยู่ในระดับน้อยในเรื่องการประเมินผลควรให้ผู้เรียนได้ประเมินความก้าวหน้า พัฒนาการ และของความร่วมมือชอบของตนเองนั้น อาจเป็นเพราะการประเมินผลในลักษณะเช่นนี้ยังไม่เป็นที่ยอมรับ

น้ำหนักเฉลี่ยความเห็นของผู้ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการเรียนและจากการทำงานของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในเรื่องการประเมินผลควรให้ความสำคัญต่อความเอาใจใส่ ความตั้งใจเรียน การเข้าชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอและการประเมินผลควรเป็นการตัดสินในรูปของการให้ว่า "สอบผ่าน" หรือ "สอบไม่ผ่าน" มากกว่าการให้ระดับคะแนน โดยผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนเห็นด้วยกับเรื่องนี้มากกว่า ผู้ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการทำงาน

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียน จากการดำเนินงานในหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอน สาขาการศึกษาจากระบบโรงเรียน ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปรากฏผลการวิจัยดังนี้

คานหลักสูตร

จากการวิจัยพบว่าเรื่องทีนีสติปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และนีสติปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มีความเห็นตรงกัน และอยู่ในระดับมากในเรื่อง การตั้งวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ควรมุ่งผลิตบัณฑิตเพื่อทำงานในคานการศึกษานอกระบบโรงเรียนมากกว่าการผลิตครู สำหรับเรื่องหลักสูตรและเนื้อหาวิชา ควรให้ความสำคัญกับเนื้อหาวิชาเฉพาะ (หรือวิชาเอก) ที่เน้นทางคานปฏิบัติ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในหลักสูตร เช่น การฝึกงาน การศึกษานอกสถานที่ ควรจะเน้นการปฏิบัติงานของกรมพัฒนาชุมชน โดยนีสติปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และนีสติปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เห็นด้วยตรงกันกับเรื่องนี้ และอยู่ในระดับมาก ส่วนเรื่องทีนีสติปริญญาตรี โท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และนีสติปริญญาโท จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมาก ในเรื่องวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ควรยึดหลักที่จะให้นีสตินักศึกษา คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็นจากเรื่องคังกล่าว จะเห็นว่า นีสตินักศึกษา ระดับปริญญาตรี ระดับปริญญาโท ที่ได้รับประสบการณ์คานการศึกษานอกระบบโรงเรียนจากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ ต่างก็เห็นว่าการปฏิบัติไม่ว่าจะเป็นการฝึกงาน หรือการฝึกงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบโรงเรียนนั้นเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน ซึ่งในเรื่องนี้ ที เบคอน (อ้างถึงใน รายงานการสัมมนาภารกิจของมหาวิทยาลัยที่สังคมไทยมุ่งหวัง 2517 : 77) กล่าวว่า ทฤษฎีนั้นจะมีแต่ความล้มเหลวหากปราศจากการปฏิบัติ ย่อมเป็นแนวความคิดที่จะเปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยหรือสถาบันชั้นสูง ซึ่งนับได้ว่าเป็นแหล่งวิชาการและทฤษฎีต่าง ๆ มากมาย หากมิได้ทดลองเอาทฤษฎีนั้นมาลองปฏิบัติ หรือมาทำประโยชน์ช่วยแก้ปัญหาของสังคมบ้างแล้ว ก็นับว่าสถาบันการศึกษาชั้นสูงนั้นจะไร้ประโยชน์ และนับเป็นความล้มเหลวของการจัดตั้งสถาบันวิชาการชั้นสูงทั้งหลายทั้งปวงอย่างยิ่ง

นำหนักเฉลี่ยความเห็นของนิสิตปริญญา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่ได้รับ
 ประสพการณคานการศึกษานอกระบบโรงเรียนจากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ
 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในเรื่องวัตถุประสงค์ของหลักสูตรควรมีค
 หลักที่จะให้นิสิตนักศึกษา คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น โดยผู้ที่ได้รับประสพการณ
 คานการศึกษานอกระบบโรงเรียน จากสถาบันการศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ
 เห็นด้วยกับเรื่องนี้มากกว่าผู้ได้รับประสพการณคานการศึกษานอกระบบโรงเรียน
 จากกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ถึงแม้วผู้ได้รับประสพการณคานการศึกษ
 นอกระบบโรงเรียนจากสถาบันการศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และ
 กรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน จะเห็นด้วยกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ควร
 เน้นผู้เรียนให้คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็นก็ตาม แต่ผู้ได้รับประสพการณ ค
 านการศึกษานอกระบบโรงเรียนจากสถาบันการศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ
 เห็นด้วยกับเรื่องนี้มากกว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะลักษณะของหน่วยงานเกี่ยวข้อง
 กับการศึกษาโดยตรงมากกว่าหน่วยงานกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน

คานผู้เรียน

จากการวิจัยพบว่า นิสิตปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 ที่ได้รับประสพการณคานการศึกษานอกระบบโรงเรียนจากการทำงานในหน่วยงาน
 ต่าง ๆ มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมาก ในเรื่องนิสิตนักศึกษาที่จะเข้าศึกษา
 ต่อในระดับปริญญาโท ควรมีประสพการณเกี่ยวกับงานการศึกษานอกระบบโรงเรียน
 หรือได้รับประสพการณจากการร่วมโครงการพัฒนาจากหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง
 ส่วนเรื่องการรับนิสิตนักศึกษาเข้าศึกษาในสาขาการศึกษานอกระบบโรงเรียนควร
 พิจารณารับนิสิตนักศึกษาชายมากกว่าหญิงนั้น นิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 และนิสิตปริญญาโท จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้รับประสพการณคานการศึกษานอก
 ระบบโรงเรียนจากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ เห็นด้วยตรงกันกับเรื่องนี้
 และอยู่ในระดับน้อย จากผลการวิจัยนิสิตนักศึกษาที่ได้รับประสพการณคานการ
 ศึกษานอกระบบโรงเรียน จากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ ต่างก็ต้องการ
 ให้ผู้เรียนที่ตองการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทมีประสพการณจากการทำงานมาบาง

ไม่เฉพาะงานด้านการศึกษาในระบบโรงเรียนเพียงด้านเดียว ซึ่งมีส่วนสอดคล้องกับคำกล่าวของสัว์ฉวน วัฒนวงศ์ และสุนทร โคตรบรรเทา (2524 : 130) ที่ว่า นักการศึกษาในระบบโรงเรียนนั้นควรจะได้มีประสบการณ์ในการทำงานบ้างแล้ว ซึ่งจะสามารถทำให้พวกเขาได้รับประโยชน์อย่างมากจากรายวิชาที่เรียน และเพื่อที่จะได้รับการอำนวยความสะดวกจากวิชาชีพของเขาเองด้วย

งานผู้สอน

จากการวิจัยพบว่า นิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และนิสิตปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาในระบบโรงเรียนจากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากที่สุด ในเรื่องที่ยุสสอนควรเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นิสิตนักศึกษา ทั้งในด้านความสามารถในทางทฤษฎีและการปฏิบัติได้จริง ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ เฉ็ลยว บุรืภักดี (2520 : 37) ที่ว่า ครูต้องสอนก็สามารถใช้ภาษาได้ดี มีเทคนิคในการโน้มน้าวจิตใจคน และสามารถประพฤติปฏิบัติเป็นแบบอย่างได้ไม่เพียงแต่พูดอย่างเดียว นอกจากนี้เรื่องที่ยุสสอนควรมีประสบการณ์ในการวิจัยด้านการศึกษาในระบบโรงเรียนหรือสาขาวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง นิสิตปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ต่างก็มีความเห็นตรงกันกับเรื่องนี้ และอยู่ในระดับมาก

น้ำหนักเฉลี่ยความเห็นของผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาในระบบโรงเรียน จากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ ของนิสิตปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และมหาวิทยาลัยศิลปากร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในเรื่องที่ยุสสอนควรเป็นผู้ที่มีความเข้าใจยอมรับในความแตกต่างของนิสิตนักศึกษาในด้าน อายุ เพศ และประสบการณ์ โดยนิสิตปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาในระบบโรงเรียน จากกรมพัฒนาชุมชน และสถาบันการศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เห็นด้วยกับเรื่องนี้มากกว่านิสิตปริญญาโทที่ได้รับประสบการณ์

ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน ในขณะที่เรื่องนี้ นิสิตปริญญาโท มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน กรมพัฒนาชุมชน สถาบันการศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เห็นด้วยกับเรื่องนี้มากกว่า นิสิตปริญญาโท ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียนจากหน่วยงานเอกชน

ค่านิจกิจกรรมการเรียนการสอน

จากการวิจัยพบว่า นิสิตปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียนจากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากที่สุดและมาก คือผู้สอนควรเชิญวิทยากรมาจากภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย มาบรรยาย อภิปราย ส่วนเรื่องผู้สอนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้กว้างขวางและเรียนรู้ด้วยวิธีศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

นิสิตปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียนจากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ มีความเห็นตรงกัน และอยู่ในระดับมาก สำหรับเรื่องที่คุณสอนควรคำนึงถึงคุณลักษณะของบัณฑิตที่หน่วยงานทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนต้องการ นิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และนิสิตปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมาก จากผลการวิจัยพบว่า นิสิตนักศึกษาที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน จากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ เห็นว่า ผู้สอนควรจัดการศึกษาในลักษณะที่เปิดกว้าง และขยายขอบเขต โดยให้ผู้เรียนเรียนรู้จากคนต่าง ๆ มากกว่า การถ่ายทอดความรู้ระหว่างผู้สอนในชั้นเรียน ซึ่งมีสวนสอดคล้องกับการวิจัยของ ลดาพร รวีรัฐ (2524 : 79) ที่กล่าวถึงตัวผู้สอนว่าควรปรับปรุงใหม่ความรู้ ความชำนาญในวิชาชีพที่สอน มีการเตรียมการสอนล่วงหน้า ใช้เทคนิคและอุปกรณ์การสอนหลายๆ อย่างตามความเหมาะสมของเนื้อหาวิชา มิใช่ใช้วิธีการสอนแบบบรรยายอย่างเดียว

น้ำหนักเฉลี่ยความเห็น ของผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบ
โรงเรียนของมหาวิทยาลัยศิลปากร จากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในเรื่องผู้สอนควรกระตุ้นให้ผู้เรียนเห็นความสัมพันธ์
ของวิชาการศึกษาจากระบบโรงเรียน กับสาขาวิชาอื่น ๆ เช่น พัฒนาชุมชน และ
มนุษยวิทยา โดยนิติปริญญาโท มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ได้รับประสบการณ์ด้าน
การศึกษาจากระบบโรงเรียน จากกรมการศึกษาจากระบบโรงเรียน เห็นด้วยกับ
เรื่องนี้มากกว่านิติปริญญาโทที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียน
จากหน่วยงานเอกชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะงานการศึกษาจากระบบโรงเรียน เป็น
ลักษณะที่สัมพันธ์กับความเป็นอยู่ของมนุษย์ และการพัฒนา เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพ
ชีวิตที่ดีขึ้น การศึกษาวิชาการศึกษาจากระบบโรงเรียน ต้องมีส่วนสัมพันธ์กับวิชาอื่นๆ
ที่เกี่ยวข้องด้วย สำหรับเรื่องให้ผู้สอนควรนำเหตุการณ์ปัจจุบันหรือรายงานการวิจัยที่
เกี่ยวข้องมาใช้ประกอบการสอนนั้น นิติปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียนจากการทำงาน
ในหน่วยงานต่าง ๆ มีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยนิติป
ริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่ได้รับประสบการณ์ด้าน
การศึกษาจากระบบโรงเรียนและสถาบันการศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ
มีความเห็นกับเรื่องนี้มากกว่านิติปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียน จากกรม
พัฒนาชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียน
จากการทำงานในกรมพัฒนาชุมชน เห็นว่า การที่ผู้สอนนำเหตุการณ์ หรือรายงาน
การวิจัยมาใช้ประกอบการสอนนั้นมีความสำคัญน้อยกว่าการเรียนรูด้วยตนเองและ
เชิงวิพากษ์จากภายนอกมาสอน

ด้านปัจจัยที่สนับสนุนการเรียนการสอน

จากการวิจัยพบว่า นิติปริญญาโท จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ผู้ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียน
จากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมากที่สุดและมาก

ในเรื่องการจัดให้มีการสัมมนาทางวิชาการ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนระหว่างภาควิชาการศึกษานอกกระบบโรงเรียนของมหาวิทยาลัยอื่น ๆ สำหรับเรื่องการจัดให้มีปฐมนิเทศน์ นิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และนิสิตปริญญาโท จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษานอกกระบบโรงเรียน จากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ ต่างก็มีความเห็นตรงกันและอยู่ในระดับมาก เรื่องที่นิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และนิสิตปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษานอกกระบบโรงเรียน จากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ มีความเห็นตรงกัน และอยู่ในระดับมาก คือการจัดให้มีการสนทนาทางวิชาการอย่างเป็นทางการระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ในขณะที่นิสิตปริญญาตรี และปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เห็นด้วยตรงกันและอยู่ในระดับมากในเรื่องการจัดให้มีการสนทนาทางวิชาการอย่างไม่เป็นทางการกับเพื่อนร่วมเรียน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่สำคัญที่จะพัฒนาความสนใจและทักษะทางวิชาการนั้นเป็นส่วนประกอบที่สำคัญ ซึ่งมีส่วนสอดคล้องกับการวิจัยของวัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2527 : 146) เรื่องนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา พบว่า การจัดอภิปรายทางวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพในสาขาที่นิสิตนักศึกษาเรียนอยู่

นำหนักเฉลี่ยความเห็นของนิสิตปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษานอกกระบบโรงเรียน จากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในเรื่อง การรับเอกสารหนังสือ ตำราทางวิชาการของภาควิชาการศึกษานอกกระบบโรงเรียน โดยนิสิตปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษานอกกระบบโรงเรียนจากสถาบันการศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เห็นด้วยกับเรื่องนี้มากกว่านิสิตปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษานอกกระบบโรงเรียนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหน่วยงานทางการศึกษาเกี่ยวข้องกับเอกสารตำราทางวิชาการ จึงให้ความสำคัญกับเรื่องนี้

คำถามการประเมินผล

จากการวิจัยพบว่า นิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และนิสิตปริญญาโท จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน จากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ ต่างก็มีความเห็นตรงกัน และอยู่ในระดับมากในเรื่องที่ผู้เรียนควรมีส่วนร่วมในการประเมินผลการสอน นอกจากนี้ นิสิตปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียนจากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ ยังเห็นด้วยตรงกันและอยู่ในระดับมากในเรื่องการประเมินผลควรเป็นการตัดสินในรูปของการให้ว่า "สอบผ่าน" หรือ "สอบไม่ผ่าน" มากกว่าการให้ระดับคะแนน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้เรียนส่วนใหญ่หรือเกือบทั้งหมดได้รับประสบการณ์จากการทำงานมามาก จึงอาจไม่เห็นความจำเป็นในการประเมินผลที่ให้ระดับคะแนนเฉลี่ย สำหรับกรณีที่นิสิตนักศึกษาเห็นด้วยตรงกันและอยู่ในระดับมากในเรื่องที่ผู้เรียนควรมีส่วนร่วมในกระบวนการประเมินผลการสอนของผู้สอนนั้น มีส่วนสอดคล้องกับคำกล่าวของ สิวพันธ์ พุทธิเมธา (2523 : 348) ที่ว่า การที่ผู้เรียนไม่บรรลุจุดประสงค์ที่กำหนด มิได้หมายความว่าผู้เรียนมีความบกพร่องแต่ฝ่ายเดียว การที่ผู้เรียนไม่สามารถก้าวหน้าไปได้ อาจเกิดจากกระบวนการสอนการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ การจัดกิจกรรม หรือการใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ผู้สอนจึงควรนำผลที่ได้จากการประเมินผลการสอนมาพิจารณาปรับปรุงวิธีการต่าง ๆ ของผู้สอนด้วย

นำหนักเฉลี่ยความเห็นของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน จากการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในเรื่องการประเมินผลควรเป็นการตัดสินในรูปของการให้ว่า "สอบผ่าน" หรือ "สอบไม่ผ่าน" มากกว่าการให้ระดับคะแนน โดยนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียนและสถาบันการศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เห็นด้วยกับเรื่องนี้มากกว่านิสิตปริญญาตรี ที่ได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียนจากกรมพัฒนาชุมชน

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้อง

จากผลการวิจัยและการอภิปรายผลการวิจัยพอจะสรุปได้ว่า ความคิดเห็นของ นิสิตนักศึกษาและอาจารย์เกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน สาขาการศึกษาในระบบ โรงเรียน ของสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐนั้น นิสิตนักศึกษาและอาจารย์มีความต้องการที่จะ เสนอแนะความคิดเห็น เพื่อปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน ด้านต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพ ในขณะที่เดียวกันก็สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ผู้สอน และสภาพความเป็นจริงของสังคม จึงเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่สถาบันการศึกษา ที่เปิดหลักสูตรการศึกษานอกกระบวนโรงเรียนทั้ง 5 สถาบัน จะได้ใช้ข้อมูลจากการวิจัยนี้ เป็นแนวทางในการเสนอแนะและปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนอย่างจริงจัง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของบัณฑิตที่จะสำเร็จการศึกษาในรุ่นต่อไป ให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถที่จะนำความรู้เหล่านั้นไปพัฒนาประเทศ ผู้วิจัยขอเสนอแนวคิดที่น่าจะเป็นไปได้ดังนี้

1. ให้สถาบันการศึกษาทั้ง 5 สถาบัน ที่เปิดหลักสูตรการศึกษานอกกระบวนโรงเรียน ระดับปริญญาตรี ระดับปริญญาโท บรรจุหลักสูตรภาคปฏิบัติ โดยให้ผู้เรียน ได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกกระบวนโรงเรียน จากการฝึกภาคสนามใน หน่วยงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียน หรือที่เกี่ยวข้อง โดยจัดช่วงเวลาในการฝึก ให้เหมาะสมสำหรับนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี อาจกำหนดระยะเวลา 2-3 สัปดาห์ ในการฝึกภาคสนาม ส่วนนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาโท ควรกำหนดระยะเวลาในการฝึก ภาคสนามระหว่างปิดภาคการศึกษา 1-2 เดือน จากผลการวิจัยในเรื่องนี้นิสิตนักศึกษา และอาจารย์ ต่างก็เห็นด้วยและต้องการให้หลักสูตรมีทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติควบคู่กันไป การจัดการฝึกภาคปฏิบัติเสริม นอกเหนือจากความรู้ทางวิชาการจะทำให้ นิสิตนักศึกษา ได้เข้าใจลักษณะการดำเนินงานของการศึกษานอกกระบวนโรงเรียนและเรียนรู้การแก้ปัญหา ในระหว่างการฝึกปฏิบัติ ในการนี้การจัดสัมมนาภายหลังจากการฝึกภาคสนามจะเป็น ประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างมาก ในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน โดยเสนอ ปัญหาที่เผชิญในแง่มุมต่าง ๆ กัน และอภิปรายซักถามกัน

2. มีโครงการแลกเปลี่ยนอาจารย์ผู้สอนระหว่างมหาวิทยาลัย และวิทยากร จากกรมการศึกษานอกโรงเรียนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกกระบวนโรงเรียน

เพื่อเสนอแนวคิด หลักการ ปัญหา และแนวทางในการแก้ไขระหว่างผู้เรียน ผู้สอน และบุคลากรในหน่วยงานการศึกษานอกระบบโรงเรียน นอกเหนือจากการสอนแล้ว การจัดสัมมนา การประชุม ของนิสิตนักศึกษา อาจารย์ และหน่วยงานการศึกษานอกระบบโรงเรียน อย่างน้อยปีการศึกษาละ 1-2 ครั้ง

3. มีห้องพักนิสิตนักศึกษาที่ภาคควิจจัดไว้ ห้องพักนิตเป็นบ่อเกิดของปัญหา คือเป็นสถานที่ที่นิสิตนักศึกษาจะได้ถกเถียงอภิปราย แลกเปลี่ยนความรู้ หรือศึกษาเพิ่มเติม ทำให้เกิดแนวคิด เหตุผล โดยภาคควิจควรจัดหนังสือ เอกสาร บทความและข่าว การศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อทราบความเคลื่อนไหวของการดำเนินงานการศึกษานอกระบบโรงเรียน อีกทั้งทำให้ทราบปัญหาและอุปสรรคต่อการจัดทำโครงการการศึกษานอกระบบโรงเรียนในแง่มุมต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาพฤติกรรมการเรียนการสอนของอาจารย์ประกอบการประเมินการสอนจากนิสิตนักศึกษา
2. อัตรากำลังของนิสิตนักศึกษาสาขาการศึกษานอกระบบโรงเรียนของสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ ต่อพฤติกรรมการเรียนการสอนในด้านความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา และความร่วมมือ
3. การประเมินผลหลักสูตรการศึกษานอกระบบโรงเรียนในทัศนะของอาจารย์ผู้สอนนิสิตนักศึกษา สาขาการศึกษานอกระบบโรงเรียน
4. ปัญหาและความต้องการของเจ้าหน้าที่ ผู้บริหาร กรมการศึกษานอกโรงเรียน ต่อการใช้บุคลากรการศึกษานอกระบบโรงเรียนจากสถาบันอุดมศึกษา